

คู่มือ

กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
(เงินอุดหนุน)

ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

คำนำ

กรมป่าไม้ในฐานะเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ได้ดำเนินการบริหารจัดการป่าอย่างมีส่วนร่วมตามแนวทางป่าชุมชน มาตั้งแต่ปี 2543 โดยการส่งเสริมให้ชุมชนที่อยู่อาศัยรอบเขตป่า รวมถึงชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง เข้ามาช่วยเหลือดูแลจัดการทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถได้ประโยชน์อย่างยั่งยืนภายใต้ข้อกฎหมายและระเบียบที่กำหนด ซึ่งการส่งเสริมการดำเนินงาน ด้านป่าชุมชน มีการขยายผลดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 กรมป่าไม้ได้ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนอย่างแท้จริง โดยการสนับสนุนให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนให้การสนับสนุน คำแนะนำ ความรู้ด้านวิชาการ เทคนิค วิธีการ ระเบียบกฎหมาย และกรมป่าไม้ได้จัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุนให้กับชุมชนโดยตรง เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้จัดทำไว้ โดยกรมป่าไม้ได้กำหนดแนวทางในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนไว้ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด

ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินงานด้านป่าชุมชน ซึ่งยังคงมีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนในรูปแบบของป่าชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการป่าชุมชนและได้ประโยชน์จากป่าชุมชน อันจะส่งผลให้ป่าชุมชนช่วยดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน

การสนับสนุนการบริหารจัดการป่าชุมชนของภาครัฐ ตามกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของกรมป่าไม้ เป็นการจัดการป่าไม้ในรูปแบบของการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับภูมิประเทศและความต้องการของราษฎรในชุมชนในการจัดการป่าไม้ ซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาที่ให้ความสำคัญกับความต้องการและความพร้อมของชุมชนเป็นลำดับแรก ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านป่าชุมชนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงได้จัดทำคู่มือ กิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ในการสนับสนุนชุมชนในการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ สร้างความรู้ความเข้าใจสำหรับคณะกรรมการป่าชุมชน สมาชิก ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ และเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนในแต่ละท้องถิ่น ต่อไป

ณัฏสม นุกูล และคณะ

สารบัญ

1. บทนำ	1
1.1 นิยาม	3
2. แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ	
2.1 แนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่	7
2.2 แนวทางปฏิบัติสำหรับราษฎรหมู่บ้านเป้าหมาย	10
3. กิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่	14
3.1 กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการอนุรักษ์	18
3.2 กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการฟื้นฟู	28
3.3 กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการพัฒนา	37
3.4 กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการควบคุมดูแล	42
3.5 กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการใช้ประโยชน์	48
ภาคผนวก	67

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

กรมป่าไม้ในฐานะเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ได้ดำเนินการบริหารจัดการป่าอย่างมีส่วนร่วมตามแนวทางป่าชุมชนมาตั้งแต่ปี 2543 โดยการส่งเสริมให้ชุมชนที่อยู่อาศัยรอบเขตป่า รวมถึงชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงเข้ามาช่วยเหลือดูแลจัดการทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้จะพิจารณาโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 (1) มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 อนุมัติและสั่งการให้เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ร่วมกับผู้นำชุมชนจัดทำโครงการป่าชุมชน เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ดูแล รักษา หรือบำรุงป่า สนับสนุนให้ราษฎรในชุมชนร่วมกันวางแผนพัฒนาป่าชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนเป็นที่ปรึกษา ในการวางแผนพัฒนาป่าชุมชนดังกล่าว ซึ่งพื้นที่ดำเนินการโครงการป่าชุมชน ดำเนินการในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พื้นที่ป่า ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่ดินอันมีลักษณะเป็นที่สาธารณประโยชน์ หรือพื้นที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่กำกับดูแลรักษาพื้นที่หรือมีอำนาจครอบครอง

ปัจจุบันพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 และอนุบัญญัติที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติป่าชุมชนมีผลใช้บังคับ โดยยังคงมีเจตนารมณ์ ส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนในรูปแบบของป่าชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการป่าชุมชนและได้ประโยชน์จากป่าชุมชน อันจะส่งผลให้ชุมชนดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน ซึ่งมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 กำหนดให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนของป่าชุมชนตามมาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๐ เสนอแผนจัดการป่าชุมชนต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่ระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตามมาตรา ๑๗ มีผลใช้บังคับ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ป่าชุมชนนั้นเป็นอันถูกเพิกถอนโดยทันที และรวมถึงในการยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชน ตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและขยายเขตป่าชุมชน พ.ศ. 2563 กำหนดให้ต้องมีแผนจัดการป่าชุมชนของป่าชุมชนที่จะขอจัดตั้ง ประกอบเป็นเอกสารหลักฐานการยื่นคำขอจัดตั้งด้วย ซึ่งแผนจัดการป่าชุมชนจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน มีการกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ หรือกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์อย่างเดียว โดยให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน และแสดงให้เห็นถึงแผนปฏิบัติการป่าชุมชนและวิธีดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาหรือการควบคุมสภาพแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจากป่าชุมชนอย่างยั่งยืน โดยไม่ทำให้เกิดการสูญเสียสภาพความเป็นป่าทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

โดยตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา กรมป่าไม้มอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบ ภายใต้การกำกับดูแล ประกอบด้วย สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ศูนย์ป่าไม้ และศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชน ปฏิบัติงานและรับผิดชอบดำเนินการเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ สนับสนุนการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชุมชน ด้านความรู้ทางวิชาการ ระเบียบกฎหมายของทางภาครัฐต่าง ๆ เทคโนโลยี เทคนิควิธีการต่าง ๆ นอกจากนี้ กรมป่าไม้ยังได้สนับสนุนงบประมาณในรูปแบบเงินอุดหนุน ให้คณะกรรมการป่าชุมชนที่มีศักยภาพและมีความพร้อม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือใช้ในการบริหารจัดการป่าชุมชนมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน จึงจะเห็นได้ว่า การจัดตั้งป่าชุมชนไม่เพียงแต่มีเป้าหมายเรื่องการอนุรักษ์ ป่าพันธุ์ คุ้มครอง รักษา หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ แต่ยังเป็นการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ช่วยสร้างรายได้และเสริมสร้างความสามารถในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการป่าชุมชน ของแต่ละพื้นที่มีบริบทและความหลากหลายที่แตกต่างกัน ทั้งเรื่องทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่น วิธีการดำรงชีวิต และประเพณีวัฒนธรรม การดำเนินการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อาจมีความยุ่งยากซับซ้อน ไม่สามารถดำเนินการในลักษณะเดียวกันได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนให้คำแนะนำ และเป็นທີ່ปรึกษาให้กับชุมชนในการบริหารจัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการ อนุรักษ์ ป่าพันธุ์ จัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการป่าชุมชน จึงได้จัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ดำเนินการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ สามารถเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำกับป่าชุมชนเป้าหมายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากกรมป่าไม้ให้เกิดประโยชน์ในการดูแล รักษา และฟื้นฟูป่า และให้คำแนะนำในการจัดประชุม เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชนมีส่วนร่วมพิจารณากิจกรรมบริหารจัดการป่าที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่พื้นที่ป่า ครอบคลุมถึงกิจกรรมบริหารจัดการป่า ที่มีลักษณะที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ รักษา ป่าพันธุ์ จัดการ บำรุงรักษาป่า ให้มีความสมบูรณ์ อย่างสอดคล้องกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นิยาม

ตาม พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

“ป่าชุมชน” หมายความว่า ป่านอกเขตป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่อื่นของรณนอกเขตป่าอนุรักษ์ที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเป็นป่าชุมชน โดยชุมชนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ฟื้นฟูจัดการ บำรุงรักษา ตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืนตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกป่าชุมชนซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน หรือแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน” มีอำนาจหน้าที่

- (๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชน และเครือข่ายป่าชุมชน หรือพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับป่าชุมชนตามที่คณะรัฐมนตรีหรือ นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
- (๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการทางการเงิน การคลัง หรือมาตรการอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการป่าชุมชนของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน
- (๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) กำหนดระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) ให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือมนุษยศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ ผู้แทน องค์กรภาคประชาสังคม และผู้แทนคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนในจังหวัดต่าง ๆ ตามที่กรมป่าไม้เสนอ เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด
- (๖) จัดทำรายงานและผลการดำเนินงานป่าชุมชนทั่วประเทศพร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อ คณะรัฐมนตรีปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในป่าชุมชน หรือการสนับสนุนการจัดการป่าชุมชน
- (๗) พิจารณาอุทธรณ์มติเกี่ยวกับการขอจัดตั้งหรือเพิกถอนป่าชุมชน
- (๘) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดที่สั่งการตามมาตรา ๗๔ และพิจารณาการนำเสนองของอธิบดีตามมาตรา ๗๖
- (๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย

ในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชน และเครือข่ายป่าชุมชน ตาม (๑) และการเสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงตาม (๓) ให้คณะกรรมการนโยบายรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา เสนอความเห็นและเสนอแนะด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ คณะกรรมการนโยบายกำหนด

“คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน” มีอำนาจหน้าที่

- (๑) ร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นตามมาตรา ๔๙
- (๒) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน หลักเกณฑ์การรับบุคคลเป็นสมาชิก ป่าชุมชน และการจัดการทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการนโยบาย
- (๓) ดูแลรักษาป่าชุมชน บำรุงและฟื้นฟูป่าชุมชน ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึก เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพใน ป่าชุมชน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชน
- (๔) ดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน รวมทั้งจัดทำบัญชีทรัพย์สินส่วนกลางของ ป่าชุมชนตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และรายงานให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดทราบทุกปี
- (๕) ดูแลให้สมาชิกป่าชุมชนปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๖) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับตาม (๒) ออกจากป่าชุมชน หรือ ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ ในเขตป่าชุมชน เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับตาม (๒) หรือ พระราชบัญญัตินี้
- (๗) โกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งในการจัดการป่าชุมชน
- (๘) ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๙) มีมติรับบุคคลเป็นสมาชิกป่าชุมชน หรือมีมติด้วยคะแนนเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ ให้สมาชิกป่าชุมชนพ้นจากการเป็นสมาชิกป่าชุมชน
- (๑๐) ดำเนินการตามความเห็นสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าชุมชน
- (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบาย หรือคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

“คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด” มีอำนาจหน้าที่

- (๑) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งป่าชุมชน การขยายเขตป่าชุมชน หรือการเพิกถอนป่าชุมชนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน
- (๒) ขยายระยะเวลาในการพิจารณาคำขอจัดตั้งป่าชุมชนตามหมวด ๔ การจัดตั้งป่าชุมชน
- (๓) มีมติให้กรรมการจัดการป่าชุมชนพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคสาม
- (๔) แต่งตั้งและถอดถอนเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐
- (๕) พิจารณาอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชน พิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบังคับของคณะกรรมการ จัดการป่าชุมชน และพิจารณาอนุญาตตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง มาตรา ๕๒ มาตรา ๖๓ (๔) และ มาตรา ๖๖
- (๖) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ในการจัดการป่าชุมชน
- (๗) ควบคุมดูแลการจัดการป่าชุมชนของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบของคณะกรรมการนโยบาย ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชน (๘) ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการป่าชุมชนในจังหวัด รวมทั้งจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด
- (๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการ นโยบายมอบหมาย

“แผนจัดการป่าชุมชน”

แผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

“**บริเวณเพื่อการอนุรักษ์**” พื้นที่ส่วนหนึ่งในป่าชุมชนที่กำหนดไว้ในแผนจัดการป่าชุมชนให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ที่สามารถใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน ในบริเวณนี้ได้ แต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากไม้ในบริเวณนี้ได้ เว้นแต่ระเบียบที่ คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายใน พื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. 2563)

“**ใช้ประโยชน์จากไม้**” ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือชักลากไม้ ที่มีอยู่ในป่าชุมชนหรือนำไม้ที่มีอยู่ในป่าชุมชนออกจากป่าชุมชนด้วยประการใด ๆ (มาตรา 4)

“**ไม้ทรงคุณค่า**” ไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และให้หมายความรวมถึง ไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตามลักษณะหรือชนิดที่กำหนดใน กฎกระทรวง (มาตรา 4)

“**บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์**” พื้นที่ส่วนหนึ่งในป่าชุมชนที่กำหนดไว้ในแผนจัดการ ป่าชุมชนให้เป็นบริเวณที่สามารถใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการภายในป่าชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน ในบริเวณนี้ได้ (ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการกำหนดขนาดของพื้นที่ ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. 2563)

“**ไม้**” ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น กอ หรือเถา ไม่ว่า ยืนต้นหรือล้มลงแล้ว ทั้งที่มีชีวิต หรือไม่มีชีวิต และให้ หมายความรวมถึงราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลาย หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดย วิธีการอื่นใด (มาตรา 4)

“**พื้น**” เศษไม้ ปลายไม้ หรือไม้ล้มขนอนนอนไพรตาม ธรรมชาติ อันมีลักษณะ และคุณภาพเหมาะสมที่จะใช้ เป็นเชื้อเพลิงยิ่งกว่าใช้ประโยชน์อย่างอื่น (มาตรา 4)

“ของป่า” สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่าชุมชน เป็นต้นว่า

- (1) พืช ถ่านไม้ ไม้ไผ่ เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชัน และยางไม้
- (2) หญ้า อ้อ พง แขม ปรีอ คา กก กระจูด กูด เห็ด และพืชอื่น
- (3) ครั่ง รังผึ้ง น้ำผึ้ง ขี้ผึ้ง มูลค้างคาว
- (4) สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก แมลง รวมทั้งไข่ของแมลงที่ไม่ใช่สัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
- (5) ดิน หิน กรวด และทราย ที่ไม่ใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ (มาตรา 4)

“ผลผลิตป่าชุมชน” ของป่า ไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่มีอยู่หรือเกิดขึ้น ตามธรรมชาติในป่าชุมชน (มาตรา 50)

“บริการป่าชุมชน” ประโยชน์ที่พึงได้จากการมีอยู่ซึ่งป่าชุมชน เช่น อากาศบริสุทธิ์ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และศึกษาธรรมชาติ การกักเก็บน้ำในดินและเป็นต้นน้ำ การดูดซับก๊าซเรือนกระจก การเป็นคลังพันธุ์พืชและทรัพยากรชีวภาพอื่น (มาตรา 50)

“การกำหนดบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ในป่าชุมชน”

1. ป่าชุมชนขนาดเล็ก ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน
2. ป่าชุมชนขนาดกลาง ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน แต่ต้องไม่เกิน 1,000 ไร่
3. ป่าชุมชนขนาดใหญ่ ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน แต่ต้องไม่เกิน 2,000 ไร่

แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

สำหรับเจ้าหน้าที่

(1) ให้คำแนะนำป่าชุมชนเป้าหมายให้ทราบวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากกรมป่าไม้ให้เกิดประโยชน์ในการดูแล รักษา และฟื้นฟูป่า และให้คำแนะนำในการจัดประชุม เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชนมีส่วนร่วมพิจารณากิจกรรมบริหารจัดการป่าที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่พื้นที่ป่า กิจกรรมบริหารจัดการป่าควรมีลักษณะที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษาป่า ให้มีความสมบูรณ์ขึ้น โดยคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนของป่าชุมชนเป้าหมาย มีหน้าที่นำผลจากการประชุมไปพิจารณากำหนดกิจกรรมบริหารจัดการป่าในการจัดทำแบบเสนอกิจกรรม เพื่อขอรับเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจากกรมป่าไม้

(2) เป็นที่ปรึกษาป่าชุมชนเป้าหมายในการประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เพื่อพิจารณากิจกรรมบริหารจัดการป่าที่เหมาะสม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการป่าของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ตลอดจนให้คำแนะนำในการจัดทำแบบเสนอกิจกรรม เพื่อขอรับเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (แบบ อนุ.บ.1) ให้เป็นไปตามข้อ (1) และสอดคล้องกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(3) เมื่อได้รับแบบเสนอกิจกรรมฯ ตามข้อ (2) แล้ว ให้เสนอกิจกรรมฯ เพื่อให้ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชนตรวจสอบ พร้อมทั้งรวบรวมจัดทำรายงานตามแบบแสดงรายละเอียดแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเบิกเงิน งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (แบบ อนุ.บ.2) เสนอผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อพิจารณาอนุมัติแบบเสนอกิจกรรมฯ และอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน

(4) จัดทำแบบรายงานผลการอนุมัติแบบเสนอกิจกรรมฯ และผลการอนุมัติเบิกจ่ายเงินอุดหนุน (แบบ อนุ.บ.3) เพื่อสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้รวบรวมรายงานกรมป่าไม้ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่อนุมัติเบิกจ่ายเงิน

(5) ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แจ้งผลการพิจารณาแบบเสนอกิจกรรมฯ ที่ได้รับอนุมัติเป็นหนังสือให้ผู้รับเงินอุดหนุนทราบ และสำเนาแบบเสนอกิจกรรมฯ ดังกล่าวปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผยในสำนักงาน 1 ชุด ที่ทำการ อปท. ท้องที่ของป่าชุมชนเป้าหมาย 1 ชุด และในที่เปิดเผยให้เห็นง่ายในป่าชุมชนเป้าหมาย 1 ชุด ไม่น้อยกว่า 90 วัน

(6) ติดตาม กำกับ ดูแล และให้คำแนะนำการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนของป่าชุมชนเป้าหมายทุกป่าชุมชนให้เป็นไปตามแบบเสนอกิจกรรมฯ อย่างต่อเนื่อง พร้อมกำกับดูแล สนับสนุนให้ราษฎรจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (แบบ อน.บ.4) หน่วยงานผู้รับผิดชอบรวบรวมเอกสาร (แบบ อน.บ.4) และจัดทำแบบรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน (แบบ อน.บ.5) เพื่อรวบรวมรายงานกรมป่าไม้ ภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป จนกว่าจะสิ้นสุดการปฏิบัติงานตามแบบเสนอกิจกรรมฯ

(7) จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน (แบบ อน.บ.6) และจัดทำรายงานผลการจัดสรรงบประมาณอุดหนุน (แบบ อน.บ.7) เพื่อรวบรวมรายงานให้กรมป่าไม้ทราบ ภายในวันที่ 25 กันยายน ของทุกปีงบประมาณ

(8) ในการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายเงิน ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.6/ว126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 ข้อ 2. และระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พ.ศ. 2565 โดยเคร่งครัด โดยให้ประสานทำความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน รวมทั้งราษฎรในป่าชุมชนเป้าหมายรับทราบ เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการร่วมกันต่อไป

แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

สำหรับเจ้าหน้าที่

1

ให้คำแนะนำป่าชุมชนเป้าหมายให้ทราบวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากกรมป่าไม้ให้เกิดประโยชน์ในการดูแล รักษา และฟื้นฟูป่า และให้คำแนะนำในการจัดประชุม

2

เป็นที่ปรึกษาป่าชุมชนเป้าหมายในการประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเพื่อพิจารณากิจกรรมบริหารจัดการป่าที่เหมาะสม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการป่าของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

3

เสนอกิจกรรมฯ เพื่อให้ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชนตรวจสอบ พร้อมทั้งรวบรวมจัดทำรายงานตามแบบแสดงรายละเอียดแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเบิกเงิน งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

4

จัดทำแบบรายงานผลการอนุมัติแบบเสนอกิจกรรมฯ และผลการอนุมัติเบิกจ่ายเงินอุดหนุน (แบบ อน.บ.3)

5

แจ้งผลการพิจารณาแบบเสนอกิจกรรมฯ ที่ได้รับอนุมัติเป็นหนังสือให้ผู้รับเงินอุดหนุนทราบ และสำเนาแบบเสนอกิจกรรมฯ ดังกล่าวปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผยในสำนักงาน 1 ชุด ที่ทำการ อบท. ท้องที่ของป่าชุมชนเป้าหมาย 1 ชุด และในที่เปิดเผยให้เห็นง่ายในป่าชุมชนเป้าหมาย 1 ชุด

6

ติดตาม กำกับ ดูแล และให้คำแนะนำการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนของป่าชุมชนเป้าหมายทุกป่าชุมชนให้เป็นไปตามแบบเสนอกิจกรรมฯ อย่างต่อเนื่องพร้อมกำกับดูแลสนับสนุนให้ราษฎรจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน

7

จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน (แบบ อน.บ.6) และจัดทำรายงานผลการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน

8

ในการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายเงิน ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง

แนวทางปฏิบัติสำหรับชุมชนหมู่บ้านเป้าหมาย

สำหรับชุมชน

(1) ดำเนินการจัดประชุม “คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชน” เพื่อรับฟังความเห็นร่วมกันในการพิจารณากิจกรรมบริหารจัดการป่าที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดตามความต้องการของชุมชน ในการดูแลรักษาป่าและฟื้นฟูป่า

(2) จัดประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เพื่อพิจารณากิจกรรมบริหารจัดการป่าที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและวงเงินที่ได้รับการสนับสนุน รวมทั้งกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ตามภารกิจต่างๆ ดังนี้

(2.1) ภารกิจด้านการรับเงินอุดหนุนจากหน่วยงานกรมป่าไม้และนำเข้าบัญชีเงินฝาก ที่คณะกรรมการด้านการเงินและบัญชีได้เปิดบัญชีไว้ ให้เป็นหน้าที่ของประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน

(2.2) ภารกิจด้านการเงินและบัญชี คัดเลือกจากกรรมการจัดการป่าชุมชนที่มีความรู้ความสามารถด้านการเงินและบัญชี มีหน้าที่เปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ หรือกระแสรายวัน กับธนาคารของรัฐหรือธนาคารพาณิชย์ของไทย สาขาในพื้นที่ชื่อบัญชี “เงินอุดหนุน กรมป่าไม้ป่าชุมชน.....ตำบล.....อำเภอ.....” และทำบัญชีรับจ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับไว้เป็นหลักฐาน

(2.3) ภารกิจด้านการเบิกเงินจากบัญชีเงินฝาก มีหน้าที่ลงชื่อเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากเพื่อนำมาใช้จ่ายในกิจกรรมบริหารจัดการป่าตามแบบเสนอกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน และกรรมการจัดการป่าชุมชนอีก 2 คน รวมเป็น 3 คน เป็นผู้ลงชื่อเบิกเงิน

(2.4) ภารกิจด้านการบริหารจัดการป่า คัดเลือกจากกรรมการจัดการป่าชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในกิจกรรมแต่ละด้าน มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่รับผิดชอบ ทั้งนี้การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การจัดหาแรงงานในการปฏิบัติงาน โดยความเห็นชอบของประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามที่กำหนดในแบบเสนอกิจกรรม

(2.5) ภารกิจด้านการติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติงาน คัดเลือกจากคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการด้านต่างๆ เพื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) จัดทำแบบเสนอกิจกรรมเพื่อขอรับเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ยื่นต่อหน่วยงานรับผิดชอบ (อน.บ.1)

(4) ดำเนินการและใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ในการดูแล รักษา และฟื้นฟูป่าอย่างยั่งยืน

(5) รวบรวมหลักฐานเอกสารในการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับ พร้อมจัดทำบัญชีพัสดุ และบัญชีรายรับรายจ่ายงบเงินอุดหนุนเก็บไว้เป็นหลักฐาน เพื่อรายงานกรมป่าไม้ หรือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบได้ในภายหลัง

(6) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน (อน.บ.4) รายงานให้หน่วยงานรับผิดชอบทราบทุกสิ้นเดือน จนกว่าจะสิ้นสุดการดำเนินการตามแบบเสนอกิจกรรมฯ

(7) ให้ป่าชุมชนเป้าหมายปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแบบเสนอกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติ และระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พ.ศ. 2565 โดยเคร่งครัด

แนวทางปฏิบัติสำหรับราษฎรป่าชุมชนเป้าหมาย

สำหรับชุมชน

1

จัดประชุม“คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชน”เพื่อรับฟังความคิดเห็นร่วมกันในการพิจารณา กิจกรรมบริหารจัดการป่าที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด

2

จัดประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เพื่อพิจารณา กิจกรรมบริหารจัดการป่าและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ตามภารกิจต่างๆ

3

จัดทำแบบเสนอกิจกรรมเพื่อขอรับเงินอุดหนุนกิจกรรม บริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ยื่นต่อ หน่วยงานรับผิดชอบ

4

ดำเนินการและใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ในการดูแล รักษา และฟื้นฟูป่า อย่างยั่งยืน

5

จัดประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เพื่อพิจารณา กิจกรรมบริหารจัดการป่าและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ตามภารกิจต่างๆ

6

จัดทำแบบเสนอกิจกรรมเพื่อขอรับเงินอุดหนุน กิจกรรม บริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ยื่นต่อ หน่วยงานรับผิดชอบ

7

ดำเนินการและใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ในการดูแล รักษา และฟื้นฟูป่า อย่างยั่งยืน

ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน สำหรับการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

**เงินอุดหนุนในการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ
งบประมาณป่าชุมชนละ 70,000 บาท**

1. กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ จำนวน 15,000 บาท

ป้ายคำขวัญและป้ายรณรงค์ป้องกันรักษาป่า ป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายสื่อความหมาย เลื่อสมาชิก ป่าชุมชน สื่อ/วัสดุประชาสัมพันธ์ป่าชุมชน การลาดตระเวน การทำแนวกันไฟป่า การจัดชุดลาดตระเวน การใช้ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การป้องกันไฟป่า การสร้างแนวกันไฟ การลาดตระเวนป้องกันไฟป่า/การตรวจหาไฟป่า การป้องกันรักษาป่า การบวชป่า การถ่ายทอดความรู้จากผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน ทัศนศึกษา ดูนาน ฝึกอบรม/จัดอบรม เป็นต้น

2. กิจกรรมด้านการฟื้นฟู จำนวน 15,000 บาท

การปลูกป่า การจัดซื้อกล้าไม้ การฟื้นฟูภูมิทัศน์ ป่าไม้ ฝายชะลอความชุ่มชื้น การจัดซื้ออุปกรณ์ ในการบำรุงและฟื้นฟูป่า เป็นต้น

3. กิจกรรมด้านการพัฒนา จำนวน 15,000 บาท

การสร้างศูนย์ประสานงานป่าชุมชน การจัดซื้ออุปกรณ์ดูแลรักษาป่า การสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เป็นต้น

4. กิจกรรมด้านการควบคุมดูแล จำนวน 15,000 บาท

ป้ายข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน ป้ายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน ป้ายป่าชุมชน เป็นต้น

5. กิจกรรมด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน จำนวน 10,000 บาท

การสร้างความรู้ความเข้าใจ การปลูกพืชสมุนไพร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน เป็นต้น

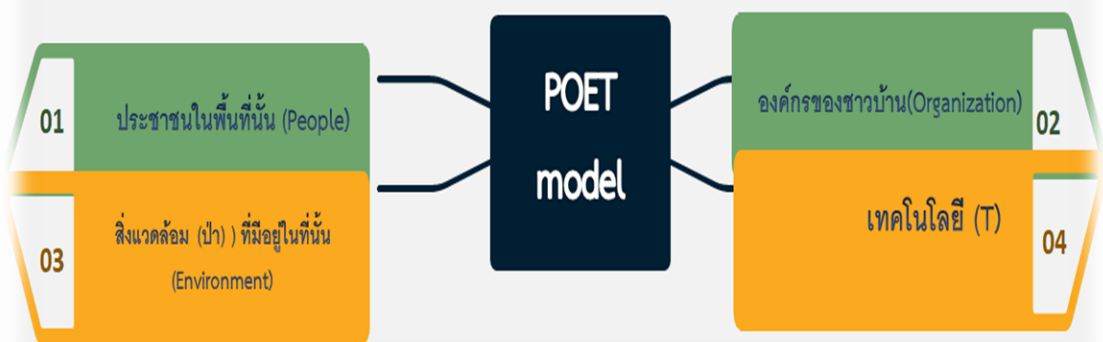

หมายเหตุ : ***

1. รายการค่าใช้จ่ายสามารถถัวจ่ายกันระหว่างรายการได้ตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
2. กิจกรรมภายใต้การดำเนินงานเงินอุดหนุน ชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่และความต้องการของชุมชน โดยเลือกดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

กิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่

ป่าชุมชนก็คือป่าที่มีทั้งระบบทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource system) และระบบทางสังคม (social system) ทั้งสองระบบนี้ ต่างมีปฏิสัมพันธ์ (reaction) กันอย่างใกล้ชิด เราสามารถทำความเข้าใจ หรือวิเคราะห์เรื่องป่าชุมชนนี้ได้โดยอาศัยรูปแบบทางสังคมที่เรียกว่า POET model อันประกอบด้วยตัวแปรหลักอยู่สี่ตัว คือ (1) ประชาชนในพื้นที่นั้น (People) (2) องค์กรของชาวบ้าน(Organization) (3) สิ่งแวดล้อม (ป่า) ที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น (Environment) และ (4) เทคโนโลยี (T) การบริหารจัดการป่าชุมชนจัดเป็นเทคโนโลยีของชาวบ้านอย่างหนึ่งในการจัดการสิ่งแวดล้อม (ป่าไม้) ของเขา ผู้จัดการป่าที่สำคัญ ก็คือ "องค์กรชาวบ้าน" ซึ่งจะจัดการป่าโดยอาศัยระบบสังคมและประเพณีของคนในหมู่บ้าน และจัดการอะไรบางอย่างก็ขึ้นอยู่กับลักษณะป่าของที่นั้นๆ การจัดการป่าชุมชนเราจึงให้ความสำคัญกับองค์กรชาวบ้าน หรือองค์กรของชุมชน (สมศักดิ์,2550)

ในการจัดการชุมชนนี้ไม่เพียงแต่ชาวบ้านซึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการป่าชุมชน" ฝ่ายเดียวยังต้องมี "องค์กรชาวบ้าน" ซึ่งมีความสำคัญมาก หากเข้มแข็ง การจัดการป่าชุมชนก็จะประสบความสำเร็จ เราจึงควรให้ความสนใจกับความสามารถในการจัดการทรัพยากรนี้ โครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติจะยั่งยืนได้ หากมีความสามารถในการจัดกิจกรรมได้เอง เช่น สามารถจัดระเบียบสังคม (social arrangement) คือ ตกลงกันในเรื่องวิธีการใช้ประโยชน์จากป่า (สมศักดิ์ ,2550) การบริหารจัดการป่าเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เป็นต้น

กิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่

โครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นโครงการที่กรมป่าไม้ให้มีการจัดสรรงบประมาณโดยตรง เพื่อประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนได้นำไปบริหารจัดการป่าตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยประชาชนเป็นผู้บริหารจัดการเอง ร่วมคิด ร่วมทำ และถือเป็นอีกขั้นหนึ่งของการพัฒนาประชาธิปไตย โดยมีหลักการสำคัญของโครงการ คือ ให้ประชาชนมีอิสระในการดำเนินงาน ระดมความคิด สังเคราะห์ความต้องการ ตามปัญหาของหมู่บ้านและชุมชน บริหารจัดการ ลำดับความสำคัญของโครงการ เพื่อใช้งบประมาณตามความต้องการของคนส่วนใหญ่โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าชุมชนทำหน้าที่ในฐานะที่ปรึกษา และให้การสนับสนุนแก่ประชาชน

กรมป่าไม้โดยสำนักจัดการป่าชุมชนฯ ได้เริ่มส่งเสริมให้หมู่บ้านเป้าหมายดำเนินการบริหารจัดการป่า โดยสนับสนุนงบประมาณ (งบเงินอุดหนุน) มาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันหลังมีพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ออกมาใช้บังคับได้อุดหนุนให้ชุมชนนำไปใช้ในการบริหารจัดการป่าแล้ว จำนวน 3,731 ป่าชุมชน และจากการรวบรวมรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานกิจกรรมบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐพบว่า กิจกรรมที่ชุมชนดำเนินการจำแนกตามแผนจัดการป่าชุมชน ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการอนุรักษ์ ด้านการฟื้นฟู ด้านการดูแลรักษา ด้านการพัฒนา และด้านการใช้ประโยชน์ โดยมีตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

ตัวอย่าง : กิจกรรมการบริหารพื้นที่

ด้านการอนุรักษ์

เป็นการรักษาไว้ซึ่งสภาพตามธรรมชาติของพื้นที่ โดยการงดเว้น ซึ่งการกระทำใดๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ในระยะยาว และการป้องกันซึ่งภัยอันอาจเกิดจากธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การลาดตระเวน การทำแนวกันไฟป่า การจัดชุดลาดตระเวน การใช้ชนบทธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญา ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านการฟื้นฟู

เป็นการกระทำหรืองดเว้นกระทำใด ๆ เพื่อให้พื้นที่กลับคืนสู่สภาพอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติตามแนวทางการดำเนินการต่อไปนี้

1. บริเวณเพื่อการอนุรักษ์
2. บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

ด้านการพัฒนา

เป็นการกระทำใด ๆ เพื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชน การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการศึกษาดูงานธรรมชาติและศูนย์ข้อมูลป่าชุมชน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในป่าชุมชน

ด้านการควบคุมดูแล

เป็นการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดแก่ป่าชุมชนตามข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน การกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชน

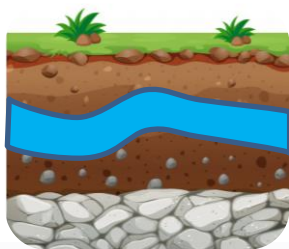
ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน

แผนจัดการป่าชุมชน

ด้านการ
อนุรักษ์

1

2

ด้านการ
ฟื้นฟู

ด้านการ
ควบคุม
ดูแล

3

4

ด้านการ
พัฒนา

ด้านการ
ใช้ประโยชน์
จากทรัพยากร
ธรรมชาติ
ในป่าชุมชน

5

สำนักจัดการป่าชุมชน

กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการอนุรักษ์

ด้านการอนุรักษ์

เป็นการรักษาไว้ซึ่งสภาพตามธรรมชาติของพื้นที่ โดยการงดเว้นซึ่งการกระทำใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ในระยะยาว ภาระป้องกันซึ่งภัยอันอาจเกิดจากธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การลาดตระเวน การทำแนวกันไฟป่า การจัดชุดลาดตระเวน การใช้ขนบธรรมเนียม ประเพณีภูมิปัญญาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1. กิจกรรมการศึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้

การศึกษาและการถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อยอดองค์ความรู้ทางด้านป่าชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคคลภายในชุมชน บุคคลภายนอกที่สนใจ รวมไปถึงกลุ่มของเยาวชน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึก เพราะในอนาคตเยาวชนในวันนี้ก็คือผู้ที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า เป็นหัวหน้าครอบครัว และเป็นผู้ที่มีบทบาทในสังคมมากยิ่งขึ้น กิจกรรมด้านการศึกษาและการถ่ายทอดองค์ความรู้ของชุมชนส่วนใหญ่ที่ทำนั้น ได้แก่ การทัศนศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การจัดประชุม การทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ ป้ายสื่อความหมาย แบบจำลองทางภูมิศาสตร์ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ การจัดตั้งกลุ่มเยาวชนรักษ่าป่า การจัดตั้งองค์กรป่าชุมชน กิจกรรมบวชป่า กิจกรรมเลี้ยงผีขุนน้ำ กิจกรรมสร้างศาลเจ้าที่ รวมไปถึงการสร้างศูนย์การเรียนรู้ และศูนย์ประสานงานป่าชุมชน เป็นต้น

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลทางด้านป่าไม้แก่สาธารณชนทั่วไป หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มโดยสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ปรกรณ์ และความมุ่งหมายของกิจกรรมนี้ก็เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสถานการณ์ป่าไม้ของประเทศในปัจจุบันและอนาคต และการพัฒนาโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการป่าชุมชน ฯลฯ และผลสุดท้ายก็คือทำให้ประชาชนเข้าใจและ/หรือเปลี่ยนทัศนคติทางลบของเขา ให้เข้ามาในกิจกรรมป่าไม้ในทางที่ถูกต้อง

เมื่อชุมชนได้รับเงินอุดหนุนในการบริหารจัดการพื้นที่ กิจกรรมที่ชุมชนส่วนใหญ่นิยมทำในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ป่าชุมชนของตนเอง ได้แก่ การทำป้ายชื่อโครงการป่าชุมชน ป้ายแนวเขตของป่าชุมชน ป้ายกฎระเบียบของชุมชน ป้ายคำขวัญ ป้ายรายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน ป้ายแผนปฏิบัติงานและระยะเวลาในการดำเนินงาน เสาหลักแนวเขต รวมไปถึงการจัดทำสื่อแจ๊คเก็ตหรือสื่อยึดคอกลมแขนยาวพิมพ์ชื่อป่าชุมชน การจัดซื้อกล้องถ่ายรูปดิจิทัล และเครื่องขยายเสียงพร้อมไมโครโฟน เป็นต้น

ทัศนศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงานนั้น เป็นกิจกรรมหนึ่งในกระบวนการพัฒนาบุคลากร เพื่อจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้กับตัวบุคลากร อีกทั้งยังเป็นการเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ใน สิ่งใหม่ๆ สร้าง ความพร้อมให้แก่ทั้งตัวบุคลากรเอง และสร้างผลสัมฤทธิ์ให้แก่ทีมงานและหน่วยงานการศึกษาดูงานนั้นมี ประโยชน์อย่างมาก ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความสัมพันธ์การทำงานเป็นทีม ฯลฯ และยัง ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์มุมมองความคิดเห็นต่างๆ ร่วมกับ บนสถานการณ์เดียวกัน หรือเหตุการณ์เดียวกัน ทำให้ได้เห็นถึงเทคนิค วิธีการในการนำมาปรับใช้หรือ การแก้ไขปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน

การทัศนศึกษาดูงานระหว่างป่าชุมชน เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และปัญหา รวมถึงแนวทางแก้ไขของแต่ละป่าชุมชน เพื่อการบริหารจัดการและการใช้ ประโยชน์จากป่าชุมชนอย่างยั่งยืน โดยตามรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนในปีที่ผ่านมาของบ้านท่ามะขาม หมู่ 23 ตำบลท่าตะเียบ อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้งบประมาณในการ ทัศนศึกษาดูงาน 15000 บาท/ครั้ง ซึ่งวิธีการศึกษาดูงานให้เกิดประสิทธิภาพ หรือให้เกิดประโยชน์จากการศึกษาดูงานนั้น สำคัญคือ ผู้เรียนรู้ หรือตัวบุคลากรเอง จำเป็นที่ทำความเข้าใจถึงจุดประสงค์หรือเป้าหมายสำคัญใน การศึกษาดูงาน เพื่อให้การศึกษาดูงานเกิดประโยชน์และสัมฤทธิ์ผล สร้างความพึงพอใจให้แก่ตัวบุคลากร เอง สร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

กลุ่มเยาวชนรักษ์ป่า

เยาวชน หมายถึง คนหนุ่มสาวที่มีพลังอันสำคัญที่จะสามารถช่วยกันเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต ดังนั้น เยาวชนที่ดีควรตระหนักในคุณค่าของตนเอง และร่วมแรงร่วมใจ สามัคคี และเสียสละเพื่อส่วนรวม และคำว่า "เยาวชน" ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็น บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และไม่ใช่เป็น ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส

การจัดตั้งกลุ่มเยาวชนรักษ์ป่าขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความ ต่เนื่องการอนุรักษ์ป่าในท้องที่ เกิดการถ่ายทอดเจตนารมณ์จากรุ่นสู่รุ่น ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรอันมีค่าในท้องถิ่นของตนให้แก่เด็กและเยาวชน นำไปสู่การสร้างพลังในการขับเคลื่อนให้อุดมการณ์ในการดูแล รักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนสืบทอดต่อไป

ฝึกรบ/จัดอบรม

การฝึกรบ คือ การถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติในทางที่ถูกที่ควร เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานและการะหน้าที่ต่าง ๆ ในปัจจุบันและอนาคตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และไม่ว่าการฝึกรบจะมีขึ้นที่ใดก็ตามวัตถุประสงค์ก็คือ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน หรือเพิ่มขีดความสามารถในการจัดรูปขององค์การ

การจัดทำสื่อสมาชิกป่าชุมชน

การจัดทำสื่อสมาชิกป่าชุมชน เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของสมาชิกป่าชุมชนนั้นๆ และเป็นการประชาสัมพันธ์ป่าชุมชนของตนอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งการจัดทำสื่อดังกล่าวมีหลายรูปแบบ ตามงบประมาณการจัดทำ เช่น เป็นสื่อโปสเตอร์ในคำว่าชุมชนบ้าน..... หรือเป็นสื่อแจ็กเก็ต ชุด ซาฟารี เสื้อหม้อฮ่อม ชุดพื้นเมืองตามท้องถิ่นโดยปักคำว่าว่าชุมชนบ้าน..... เป็นต้น

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วน จัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

ป้ายชื่อพันธุ์ไม้/ป้ายสื่อความหมาย

ป้ายสื่อความหมาย เป็นการสื่อความหมายธรรมชาติอีกประเภท จัดทำขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะพบเห็นได้จุดที่น่าสนใจต่างๆ เช่น จุดชมวิว จุดดูนก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ระหว่างเส้นทางจะมีป้ายสื่อความหมายเป็นช่วงๆ เพื่อถึงจุดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้แวะพักและได้ชื่นชมความเป็นธรรมชาติหรือระบบนิเวศบริเวณนั้นๆ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากคู่มือศึกษาธรรมชาติที่นำติดตัวไปได้ ป้ายสื่อความหมายแต่ละเส้นทางจะเสนอข้อมูลที่มีความน่าสนใจหรือมีเอกลักษณ์เฉพาะ ถิ่นศึกษาเรียนรู้ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในกิจกรรมการ ท่องเที่ยว และเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ข้อมูลเพิ่มมากขึ้นเมื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากป้ายสื่อความหมายในแต่ละเส้นทางมายังคู่มือศึกษาธรรมชาติ

➤ การออกแบบป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวมีข้อพึงปฏิบัติ ดังนี้

1) ตัวแผ่นป้าย

- ควรมีตัวหนังสือและภาพควบคู่กัน ไม่ควรมีตัวหนังสือมากเกินไป
- ควรมีพื้นที่ว่างบนแผ่นป้าย โดยเฉพาะบริเวณขอบ
- มีจุดดึงดูดความสนใจที่ชัดเจน
- โยงเนื้อหาและภาษาบนแผ่นป้ายเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในบริเวณที่ติดตั้งป้ายอย่าง

ชัดเจน

2) โครงสร้างประกอบแผ่นป้าย ได้แก่ เสา/ฐาน ป้าน และอื่นๆ ควรเน้นความกลมกลืน กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติของพื้นที่และผสมผสานกับศิลปะท้องถิ่น

3) ขนาดของแผ่นป้ายขึ้นอยู่กับเนื้อหาและภาพที่บรรจุ หากมีเนื้อหามากความแบ่งออกเป็น ส่วนๆ หรือแยกเป็นป้ายย่อยๆ

4) วัสดุที่นำมาทำแผ่นป้ายควรมีความคงทนจากสภาพการณ์ตามธรรมชาติ สามารถใช้งานได้ทนนาน หรืออาจมีการฉาบผิวด้วยวัสดุกันน้ำ ปิดด้วยกระจกหรือวัสดุใสกันน้ำได้ เป็นต้น

5) ป้ายสื่อความหมายควรเป็นป้ายแนวนอน ติดตั้งบนขอบกันตกหรือบนฐานอิสระที่สูงจากพื้นไม่เกิน 70 เซนติเมตร ทำมุมเอียง 45 องศา หรืออาจเป็นป้ายแนวตรงตามความสูงของต้นไม้ ความสูงของป้ายอยู่ในระดับสายตา และอาจมีหลังคาแผ่นป้ายตามความเหมาะสม

ป้ายคำขวัญ/ป้ายรณรงค์ป้องกันรักษาป่า

การทำป้ายคำขวัญและป้ายรณรงค์ป้องกันรักษาป่า เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนได้ตระหนักถึงการดูแลรักษาป่าและหวงแหนทรัพยากรอันมีค่าที่มีอยู่ในชุมชน และช่วยกันบำรุงฟื้นฟูทรัพยากรเหล่านั้น รวมถึงการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ให้เกิดความยั่งยืน ขนาดของป้ายคำขวัญ/ป้ายรณรงค์จะใหญ่หรือเล็กตามข้อความที่ต้องการสื่อสาร โดยชุมชนสามารถนำเงินอุดหนุนที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการ ชุมชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจจะทำการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้ วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแผ่นสังกะสี แผ่นไม้ หรือวัสดุทดแทนไม้ อาจใช้การเขียนข้อความ พ่นสี แกะสลัก หรือตัดสติ๊กเกอร์ก็ได้

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วนจัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

การบวชป่า

การบวชป่า เป็นการใช้มิติทางวัฒนธรรมเข้ามาเชื่อมโยงกับกระบวนการทางสังคมและนิเวศวิทยา โดยที่ "ผ้าเหลือง" เป็นสัญลักษณ์ของคุณค่าสูงถึงพระรัตนตรัยอันมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน พระรัตนตรัยนั้นเป็นสิ่งที่ชาวพุทธถือว่าทรงคุณค่าสูงสุดในท่ามกลางกระแสการทำลายในสังคมปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นที่ความพยายามจะอนุรักษ์และฟื้นฟูต้องโยงกลับไปหาสิ่งที่มีคุณค่าสูงสุดในส่วนลึกของจิตใจผู้คน มิติทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณจำเป็นสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน การนำพิธีกรรมโดยเอาผ้าเหลืองพันรอบต้นไม้ เพื่อเตือนสติให้ผู้คนรู้ตัวสามารถโยนเรื่องต้นไม้กับคุณค่าสูงสุดนี้ได้

นอกจากการบวชป่าแล้วยังมีกิจกรรมการเลี้ยงผีขุนน้ำ และการสร้างศาลเจ้าที่อีกด้วย ส่งจากรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุน จะพบมากในท้องที่ภาคเหนือ โดยงบประมาณที่ใช้สำหรับ กิจกรรมการบวชป่า ยกตัวอย่างบ้านห้วยหินเพลิง หมู่ 10 ตำบลเขากระปุก อำเภอท่าสาย จังหวัดเพชรบุรี ใช้งบประมาณ 8,200 บาท/ครั้ง กิจกรรมการเลี้ยงผีขุนน้ำของบ้านดอยฮางนอก หมู่ 3 ตำบลดอยฮาง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ใช้งบประมาณ 5,000 บาท/ครั้ง และกิจกรรมการสร้างศาลเจ้าที่ของบ้านจะไข้ภูหอม หมู่ 3 ตำบลแม่สาคู อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ใช้งบประมาณ 3,000 บาท/ศาล เป็นต้น

การถ่ายทอดความรู้จากผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน

ผู้รู้/ปราชญ์ชาวบ้าน คือ บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และนำภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตจนประสบผลสำเร็จสามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม การจัดตั้งกลุ่มวิทยากรชาวบ้าน/ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทั้งภูมิปัญญาชาวบ้านจากปราชญ์ชาวบ้าน นำไปสู่การถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวสู่ชุมชนเยาวชนรุ่นลูกหลานทั้งภายในชุมชนและชุมชนรอบข้างได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้

กิจกรรมด้านการอนุรักษ์

1

ทัศนศึกษาดูงาน

2

ฝึกอบบรม/จัดอบรม

3

กลุ่มเยาวชนรักษ์ป่า

การบวชป่า

4

ป้ายชื่อพันธุ์ไม้/
ป้ายสื่อความหมาย

5

การถ่ายทอดความรู้จากผู้รู้/
ปราชญ์ชาวบ้าน

6

กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการฟื้นฟู

กิจกรรมด้านการฟื้นฟู

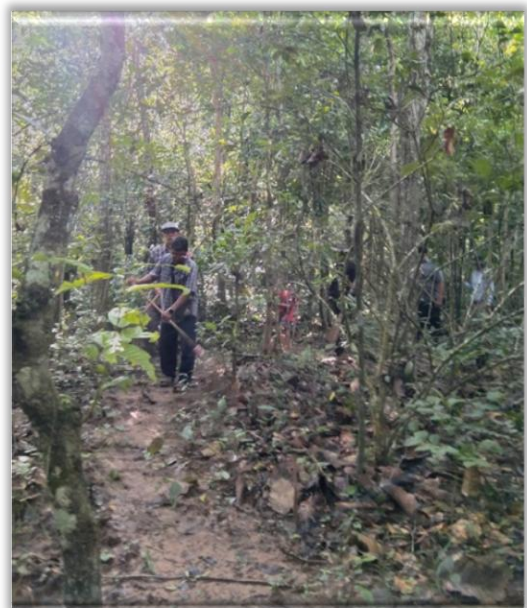
กิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านการฟื้นฟูป่าไม้ โดยปกติแล้วป่าไม้เป็นทรัพยากรที่สามารถฟื้นตัวสู่สภาพเดิมได้ตามธรรมชาติ แต่การฟื้นตัวของระบบนิเวศป่าโดยธรรมชาตินั้นอาจกินเวลานาน ดังนั้น หากเราทำความเข้าใจถึงกลไกการฟื้นตัวตามธรรมชาติของระบบนิเวศป่า และเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเร่งกระบวนการฟื้นฟูป่าให้เร็วขึ้น การฟื้นตัวของป่าก็อาจเกิดขึ้นได้ภายในเวลาไม่กี่ปี และตัวช่วยที่ดีที่สุดก็คงจะหนีไม่พ้นชุมชนที่ต้องใช้ชีวิตและพึ่งพิงอาศัยอยู่กับป่าโดยตรงเพื่อให้พื้นที่กลับคืนสู่สภาพอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติตามแนวทางการดำเนินการต่อไปนี้

๑) บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ ให้ระบุแผนการปลูกฟื้นฟูหรือปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชน หรือพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ขึ้น และเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ

๒) บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ให้ระบุแผนการปลูกฟื้นฟูหรือปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนหรือพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ขึ้น กรณีการปลูกฟื้นฟูมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ประโยชน์จากไม้ เมื่อดำเนินการปลูกต้นไม้ตามแผนการปลูกแล้ว ให้จัดทำบัญชีค่าพิกัดแปลงปลูก หรือต้นไม้ที่ปลูกขึ้นชนิดและจำนวนต้นไม้ที่ปลูก และรายงานคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลประกอบการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง

กิจกรรมที่ชุมชนส่วนใหญ่ร่วมกันทำเพื่อการฟื้นฟูป่า เช่น การปลูกป่าเสริมการปลูกป่าตามวันสำคัญต่างๆ การจัดซื้อกล้าไม้ การสร้างเรือนเพาะชำ การฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้ การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น และยังรวมถึงการจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อใช้ในการฟื้นฟูป่าอีกด้วย

การปลูกป่า

การปลูกป่า (Reforestation) เป็นการฟื้นฟูระบบนิเวศที่พยายามให้ป่ามีโครงสร้างความสมบูรณ์ ความหลากหลายทางชีวภาพใกล้เคียงกับป่าสภาพป่าดั้งเดิม ป่าที่ฟื้นฟูใหม่จะมีบทบาททางนิเวศใกล้เคียงป่าดั้งเดิม

กิจกรรมการปลูกป่าของชุมชนนั้นเป็นกิจกรรมที่นิยมทำเพื่อการบำรุงและฟื้นฟูป่า โดยมีการปลูกในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น การปลูกป่าเสริม การปลูกป่าเนื่องในวันสำคัญต่างๆ การปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดินและกักเก็บความชุ่มชื้นไว้ในดิน หรือการปลูกพืชกินได้ล้อมรอบแนวเขตป่าชุมชน เป็นต้น

➤ การปลูกเสริมป่า

การปลูกป่าไม่ใช่เพียงการนำต้นไม้ปลูกลงในดิน แต่ยังเป็นโอกาสให้ทุกๆ คนได้มีส่วนร่วม ร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง กิจกรรมนี้ยังอาจช่วยสร้างจิตวิญญาณของชุมชนในการดูแลรักษาทุนทางทรัพยากรของชุมชนให้ยังคงอยู่ อีกทั้งยังสามารถบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนอีกด้วย

การปลูกป่าแบบปลูกเสริมป่า เป็นการปลูกป่าโดยไม่ให้ตัดต้นไม้ หรือปลูกไม้ขึ้นอยู่เดิมออกแล้วทำการปลูกพันธุ์ไม้ไม่น้อยกว่า 5 ชนิด คละกันไปทั่วพื้นที่ไม่เป็นแถวเป็นแนว

➤ การปลูกป่าเนื่องในโอกาสสำคัญต่างๆ

การปลูกป่าเนื่องในโอกาสสำคัญต่างๆ เป็นอีกกิจกรรมที่ชุมชนส่วนใหญ่จัดขึ้นเพื่อ ฟื้นฟูป่าและสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองในด้านการบำรุงและฟื้นฟูป่าตามโอกาส ต่างๆ เช่น การปลูกป่าในวันขึ้นปีใหม่ วันอาสาฬหบูชา การปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น

การจัดซื้อกล้าไม้

การจัดซื้อกล้าไม้ เป็นวิธีที่ชุมชนส่วนใหญ่นิยมทำการจัดซื้อก่อนที่จะมีการปลูกป่าเสริมหรือปลูกป่าเนื่องในโอกาสสำคัญต่างๆ เนื่องจากเป็นวิธีการที่สะดวกและรวดเร็วในการบริหาร จัดการ ซึ่งพันธุ์ไม้ที่ทำการจัดซื้อนั้นก็เปลี่ยนไปตามสภาพพื้นที่ป่าชุมชนว่ามีไม้ใดเป็นไม้ประจำถิ่นและมีอัตราการอยู่รอดหลังทำการปลูกได้สูง

การฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้

ภูมิประเทศ หมายถึง แผ่นดินที่มีขนาดอยู่ระหว่างพื้นที่และเขตนิเวศ ซึ่งมีลักษณะทางนิเวศวิทยาและสังคมเศรษฐกิจที่สามารถแยกออกจากภูมิประเทศที่อยู่ใกล้เคียงได้อย่างชัดเจน ภูมิทัศน์ป่าถูกจัดว่าเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมก็ต่อเมื่อ ความรุนแรงของการสูญเสียป่าทำให้พื้นที่ดังกล่าวสูญเสีย ด้วยศักยภาพในการให้ผลผลิตที่เพียงพอหรือการให้ประโยชน์ในแง่มุมอื่นแก่มนุษย์ สูญเสียกลไกการทำงานของระบบนิเวศ รวมไปถึงความหลากหลายทางธรรมชาติ

เพื่อบริหารความหลากหลายทางธรรมชาติ การฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้ ให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาพื้นที่ป่าที่เหลืออยู่ โดยหลักการที่สำคัญ คือ การป้องกันไม่ให้เกิดการแบ่งพื้นที่ออกเป็นผืนย่อยๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกันดีว่าการรักษาเฉพาะพื้นที่ป่าไม่สามารถป้องกันการแบ่งพื้นที่และการลดลงของความหลากหลายทางธรรมชาติได้

ดังนั้น การฟื้นฟูป่าจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้ เป็นส่วนที่ทำให้ประโยชน์ทั้งแก่มนุษย์และพืชพรรณสัตว์ป่าในพื้นที่ การฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้คำนึงถึงทั้งการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของชุมชนในพื้นที่ เพราะคนในท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดการ พื้นที่ของตนเองและชุมชนจะต้องเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากป่าก่อนจึงจะชักนำให้เกิดความพยายามที่จะ รักษาพื้นที่ดังกล่าวไว้

➤ สิ่งที่ได้จากการฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้

- การฟื้นฟูกลไกการทำงานของสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การปลูกป่า และการฟื้นตัวตามธรรมชาติ
- ชุมชนได้รับสิทธิประโยชน์จากพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเก็บเกี่ยวของป่า น้ำสะอาดหรือแม้แต่การป้องกันน้ำท่วม
- รักษาความหลากหลายทางชีวภาพและความสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าใกล้เคียง
- ทำให้เกิดความสมดุลในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในระดับภูมิภาค
- เพิ่มทางเลือกในการจัดการพื้นที่ในอนาคต
- ปรับเปลี่ยนการจัดการให้เข้ากับการใช้พื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศได้
- ป้องกันไม่ให้เกิดการทำลายพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างของการฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้

- ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าเพื่อการอนุรักษ์
- ทำให้แหล่งน้ำในหมู่บ้านมีคุณภาพดีและปริมาณสม่ำเสมอ
- สร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องที่ เป็นการเพิ่มรายได้ให้ชุมชน

ฝายชะลอความชุ่มชื้น

ฝาย (Check Dam) คือ สิ่งก่อสร้างเพื่อขวางหรือกั้นทางน้ำสำหรับเป็นแหล่งกักเก็บน้ำ ซึ่งปกติจะกั้นลำห้วย ลำธารขนาดเล็ก ในบริเวณที่เป็นต้นน้ำ สร้างขึ้นเป็นขั้นบันไดเป็นแนวทางไหลของน้ำจากยอดเขาลงมาถึงพื้นราบ เพื่อกักน้ำไว้เป็นชั้นๆ ให้เกิดความชุ่มชื้นทั้งภูเขาหรือพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงสร้างไว้ให้สามารถกักตะกอนอยู่ได้และหากช่วงที่น้ำไหลแรงก็สามารถชะลอการไหลของน้ำให้ช้าลงและกักเก็บตะกอนไม่ให้ไหลลงไปทับถมลำน้ำตอนล่าง ซึ่งเป็นวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำได้ดีวิธีหนึ่ง

การสร้างฝาย สามารถใช้วัสดุที่หาได้จากธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ ดิน หิน เศษไม้ หากภูเขาหนึ่งลูก สามารถสร้างฝายชะลอน้ำได้อย่างมีระบบ ก็จะช่วยให้กักเก็บความชื้นไว้บนภูเขาได้มาก สภาพนิเวศน์ที่ดีที่ทั้งหลายก็จะกลับคืนมา น้ำก็จะค่อยๆ ไหลลงมาจากที่สูงลงสู่พื้นล่าง ชุ่มชื้นโดยรอบจะอยู่อย่างมีความสุข เพราะมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ไฟป่าก็จะเกิดขึ้นได้ยาก ในการก่อสร้างฝายแต่ละชนิดจึงมีวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของพื้นที่ที่ใช้ในการก่อสร้างแตกต่างกันออกไปด้วย จึงได้แบ่ง ฝายชะลอความชุ่มชื้นออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. ฝายแบบผสมผสาน/ฝายแบบชั่วคราว เป็นฝายที่สร้างขึ้นเป็นการชั่วคราว เพื่อขวางทางเดินของน้ำในลำธารหรือร่องน้ำ ใช้ในการดักตะกอน เศษวัสดุต่างๆ ที่ไหลมากับน้ำ และช่วยลดความเร็วหรือชะลอการไหลของน้ำ สามารถทำได้อย่างรวดเร็วด้วยวัสดุที่หาง่ายและราคาถูก โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ได้แก่ กิ่งไม้ ใบไม้ เศษไม้ ก้อนหิน กระสอบทรายผสมซีเมนต์ หรือลวดตาข่าย หรือ วัสดุที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้น ฝายชนิดนี้อาจมีชื่อเรียกตามวัสดุที่ใช้หรือลักษณะที่สร้าง อาทิ ฝายผสมผสานแบบไม้ไผ่ ฝายผสมผสานแบบคอกหมู ฝายผสมผสานแบบกระสอบ ฝายผสมผสานแบบหินทิ้ง และฝายผสมผสานแบบลวดตาข่าย เป็นต้น

2. ฝายแบบกึ่งถาวร เป็นฝายที่สร้างด้วยหินทั้งปูนซีเมนต์ยาแนว หรือหินก่อคอนกรีตเป็นฝายที่มีความมั่นคงแข็งแรง

3. ฝายแบบถาวร เป็นฝายที่สร้างด้วยคอนกรีตแบบเสริมเหล็ก คอนกรีตอัดแรง หรือก่ออิฐถือปูน เป็นฝายที่มีความมั่นคงแข็งแรง

เนื่องจากฝายชะลอความชุ่มชื้น (Check Dam) แต่ละชนิดมีการใช้วัสดุและมีอายุในการใช้งานแตกต่างกัน วัสดุแต่ละอย่างที่ใช้ อาจเสื่อมสลายตามธรรมชาติ ฉะนั้น ควรมีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และเป็นปกติในแต่ละปีก่อนฤดูฝนจะมาถึง เช่น ถ้าหากเป็นฝายเศษไม้หรือฝายกระสอบทรายควรมีการซ่อมแซมเสาหลัก และเพิ่มเติมส่วนที่ชำรุด ส่วนฝายกึ่งถาวรและฝายถาวรนั้น ควรหมั่นตรวจรอยรั่วซึมของน้ำบนตัวฝายตลอดจนสิ่งกีดขวางทางน้ำเป็นประจำทุกปี ส่วนฝายที่มีวัตถุประสงค์ในการกักเก็บน้ำเพื่อประโยชน์ด้านใดด้านหนึ่ง ถ้าหากมีตะกอนทับถมมากควรมีการขุดลอกเพื่อให้มีพื้นที่กักเก็บน้ำได้มาเพียงพอ

การจัดซื้ออุปกรณ์ในการบำรุงและฟื้นฟูป่า

➤ อุปกรณ์พื้นฐานสำหรับเรือนเพาะชำ

เครื่องมือที่ใช้ในการปลูกต้นไม้มักเป็นอุปกรณ์พื้นฐานที่ราคาไม่แพง โดยอุปกรณ์ส่วนใหญ่ที่แสดงไว้ด้านล่างมักมีอยู่แล้วในชุมชนที่ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้สามารถนำมาใช้งานในเรือนเพาะชำได้ด้วย

ตัวอย่างอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับเรือนเพาะชำ เช่น พลั่วและถังสำหรับเก็บขนย้ายและผสมวัสดุปลูก พลั่วมือหรือพลั่วไม้ไผ่สำหรับบรรจุวัสดุปลูกลงในภาชนะปลูก บัวรดน้ำมีฝักบัวรูเล็กๆ ตะแกรง ร่อนสำหรับเตรียมวัสดุปลูก รถเข็นสำหรับขนย้ายต้นกล้าและวัสดุต่างๆ ในเรือนเพาะชำ จอบสำหรับกำจัดวัชพืชและดูแลพื้นที่ กรรไกรตัดกิ่งสำหรับตัดแต่งต้นกล้า บันไดและเครื่องมือช่าง พื้นฐานเพื่อใช้ในการติดตั้งตาข่ายบังแสง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้ในการบำรุงให้กับต้นไม้ที่ทำการปลูกเสริมป่าในพื้นที่จริงอีกด้วย

ชนิดพันธุ์ไม้ในการปลูกฟื้นฟูป่าชุมชน

วัตถุประสงค์ในการปลูก	ชนิดพันธุ์ไม้	โครงสร้างการจัดลำดับชั้นเรือนยอด			
		บน	กลาง	ล่าง	ใต้ดิน
ไม่ใช้ประโยชน์เนื้อไม้ ประเภทไม้เด่น ทรงคุณค่า	ยางนา ตะเคียนหิน ตะเคียนทอง เต็ง รั้ง พะยอม ยางกราด ยางเหียง ยางพลวง เคี่ยมคะนอง มะค่าโมง แดง ประดู่ป่า ยมหอม ยมหิน พะยูง ชิงชัน มะค่าโมง สัก	✓			
ไม่ใช้ประโยชน์เนื้อไม้ ประเภทไม้โตเร็วและไม้เศรษฐกิจ	สะเดา สะเดาเทียม กระจินเทพา มะฮอกกานี เสลา มะม่วงป่า กระบก นนทรีบ้าน นนทรีป่า ติ่งถ่อน เลียน ฉนวน จามจุรี ลำดวน อินทนิลน้ำ ปับ พิกุล จำปา ทองกวาว พฤษภทรวงบาดาล พฤษภ ทะแบก สีเสียดแก่น เฉียงพรวงนางแอ ราช	✓			
ไม้เพื่อการบริโภคเป็นอาหาร (ผักป่า,ผลไม้ป่า)	เสม็ดชุน ติ้ว ชะมวง มะกล่ำต้น ขนุน มะปราง มะไฟ กระท้อน มะขามป้อม มะขาม สะตอ เหยียง คอแลน ส้าน ตะคร้อ หัว้า มะไฟ เนียง มะกอกน้ำ มะเฒ่า มะเกี๋ยง ขนุน มะปราง ตะลิงปลิง มะม่วงหิมพานต์ แคบ้าน แคนา ขี้เหล็ก สมอพิเภก เพกา ยอบ้าน จันทน์เทศ สมอไทย สำรอง มะแว้งต้น ผ่าง ชำมะเลียง	✓	✓	✓	
ไม้ไผ่ชนิดต่าง ๆ ใช้ทำวัสดุ เครื่องมือชนิดต่าง ๆ	ไผ่ชนิดต่าง ๆ หวาย	✓	✓	✓	
พืชพลังงาน	สบู่ดำ			✓	
พืชอาหาร (ผักป่า)	มะกรูด เครือหมาน้อย กระจี๊ว ส้มป่อย ขจร ขึ้นาค ผักเชียงดา ตำลึง พาโหม ผักปลัง ผักแปม ผักไถ่ ผักคราด ผักไผ่ ผักชีลาว ผักชีฝรั่ง ผักกระชับ ผักกูด ผักกระสัง ผักโขม บุกชะพลู ผักหวานป่า ผักหวานบ้าน		✓	✓	✓
พืชสมุนไพร	ย่านาง สะค้าน ข้าวสารเถา ดีปลี มะแว้งเครือ กายาน ข่า บัวบก ขมิ้นชัน ไพล เปราะหอม กระทือ เร่ว ยี่หระ กระจายดำ มะแขว่น เถาเอ็นอ่อน		✓	✓	✓
พืชใช้ประโยชน์จากส่วนที่อยู่ใต้ดิน (พืชหัว)	กลอย มันป่าชนิดต่าง ๆ เช่น มันนก มันแขง มันน้ำ มันหีบ			✓	✓

กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการพัฒนา

กิจกรรมด้านการพัฒนา

เป็นการกระทำใด ๆ เพื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชน การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการศึกษาธรรมชาติและ ศูนย์ข้อมูลป่าชุมชน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในป่าชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายและไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิมของป่าชุมชน เช่น การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ การสร้างศาลาที่พักขนาดเล็ก หรือที่พักจุดลาดตระเวน การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก กรณีมีการก่อสร้างหรือใช้เครื่องจักรในการดำเนินกิจการดังกล่าว ต้องเสนอรายละเอียด เฉพาะโครงการพัฒนานั้นเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด และต้องดำเนินการร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมอบหมาย ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง และมาตรา ๕๑ วรรคสอง (๒) ด้วย

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งของการศึกษาธรรมชาติ โดยมีเป้าหมายให้ป่าชุมชนเป็นห้องเรียนทางธรรมชาติ เพื่อการศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศอย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยให้ทุกภาคส่วนของชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดและลงมือสร้างเส้นทางเดินศึกษาในป่าธรรมชาติ

การสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้

ในการปลูกป่าเสริมนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในอันดับแรก ๆ คือ การหากกล้าไม้ที่มีคุณภาพสำหรับปลูก ในการสร้างเรือนเพาะชำของชุมชนเพื่อเพาะกล้าไม้ของตนเองนั้น ถึงแม้ว่าการจัดตั้งเรือนเพาะชำต้องใช้ความพยายามและการลงทุนสูง แต่มีข้อดีว่าการนำกล้าไม้มาจากเรือนเพาะชำอื่น อาทิเช่น ชุมชนเป็นผู้ควบคุมการผลิตกล้าไม้ทั้งหมด ซึ่งรวมไปถึงการเลือกชนิดของพรรณไม้ การกำหนดคุณภาพและปริมาณของกล้าไม้ที่ผลิต รวมไปถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการผลิตกล้าไม้จะทำให้ชุมชนใส่ใจดูแลรักษากล้าไม้นั้นเป็นอย่างดี เรือนเพาะชำยังเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทั้งทางด้านการศึกษาและสังคมของชุมชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่ามากขึ้น อีกทั้งเรือนเพาะชำกล้าไม้ของชุมชนนั้นตั้งอยู่ใกล้พื้นที่ปลูกจึงช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนย้ายกล้าและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการขนย้ายอีกด้วย

เมื่อมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งเรือนเพาะชำนั้น สิ่งที่ได้นอกเหนือจากกล้าไม้ที่ผลิตก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านในท้องถิ่นซึ่งได้ทำงานร่วมกัน

สำหรับการสร้างเรือนเพาะชำ ตามรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน (โครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ) ของบ้านโพรงไม้ หมู่ 2 ตำบลตะกรบ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ค่าใช้จ่ายทั้งหมด 31,500 บาท/โรงเรือน เป็นค่าจ้างเหมาสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ ขนาด 10x15 เมตร (เสาคอนกรีต 4x4 นิ้ว สูง 3 เมตร) พร้อมระบบน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ โดยเรือนเพาะชำที่ดีต้องมีสภาพที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของกล้าไม้และสามารถป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับต้นกล้าได้ ในขณะเดียวกันจะต้องเอื้อต่อการทำงานอย่างสะดวกและปลอดภัยของผู้ที่ทำงานในเรือนเพาะชำด้วย ในการเลือกที่ตั้งเรือนเพาะชำนั้น เรือนเพาะชำควรตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากจนเกินไป

โดยพื้นที่ที่เหมาะสมควรมีลักษณะดังนี้

- เป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงน้อยระบายน้ำได้ดี หากชันมากต้องทำการปรับระดับ
- อยู่ในที่กำบังมีพื้นที่ร่มบางส่วน เช่น ร่มเงาของไม้เดิม
- ใกล้แหล่งน้ำสะอาดที่มีน้ำตลอดปี แต่ไม่มีความเสี่ยงจากน้ำท่วม
- ใหญ่พอที่จะผลิตกล้าไม้ตามจำนวนที่ต้องการและสามารถขยายได้ในอนาคต
- เข้าถึงได้ง่ายด้วยยานพาหนะ เพื่อความสะดวกในการขนย้ายต้นกล้าและวัสดุที่จำเป็น
- ใกล้แหล่งดินที่จะใช้เพาะกล้าไม้

เรือนเพาะชำไม้จำเป็นต้องสร้างจากวัสดุที่มีราคาแพงเราสามารถนำวัสดุที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น เช่น ไม้เก่า ไม้ไผ่ ทางมะพร้าวหรือใบตองตึงมาปรับใช้เพื่อสร้างเรือนเพาะชำแบบง่าย ๆ ที่ราคาไม่สูงนัก สิ่งที่สำคัญสำหรับเรือนเพาะชำได้แก่

- พื้นที่ร่มพร้อมโต๊ะยาวสำหรับการเพาะเมล็ดล่อมด้วยตาข่ายโลหะเพื่อป้องกันสัตว์เข้ามาทำลายเมล็ด
- พื้นที่ร่มสำหรับกล้าไม้ในถุงปลูกก่อนถึงฤดูปลูก (ร่มเงาในส่วนนี้ควรเอาออกได้ในช่วงที่ต้องการทำกล้าให้แกร่งก่อนปลูกในแปลง เช่น ใช้สแลนทำเป็นหลังคา)
- พื้นที่ทำงานในส่วนของการคัดเลือกและเตรียมเมล็ด
- แหล่งน้ำใช้ตลอดปี- ห้องเก็บของที่สามารถล็อกได้สำหรับเก็บวัสดุและอุปกรณ์
- รั้วกันสัตว์ไม่ให้เข้ามาในเรือนเพาะชำ
- พื้นที่ทำงาน ห้องน้ำสำหรับเจ้าหน้าที่และผู้มาเยี่ยม

การออกแบบเรือนเพาะชำอย่างรอบคอบจะทำให้การผลิตกล้าไม้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยต้องคำนึงถึงการใช้และเคลื่อนย้ายวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในเรือนเพาะชำเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น พื้นที่วางกล้าไม้ควรอยู่ใกล้กับทางเข้าออกเพื่อขนกล้าไม้ไปพื้นที่ปลูกได้สะดวก ส่วนที่เก็บดินและวัสดุเพาะควรอยู่ใกล้ที่ย้ายกล้า เป็นต้น

➤ รูปแบบของเรือนเพาะชำ

ในสถานที่เพาะชำกล้าไม้สามารถจัดสร้างเรือนเพาะชำได้หลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) สร้างเป็นเรือนเพาะชำถาวร คือ สร้างให้สามารถใช้งานได้หลายปี หลังคาตีด้วยไม้ระแนงตัวเว้นตัว ในแนวขวางตะวันเพื่อให้กล้าไม้ได้รับแสงแดดประมาณ 50 %
- 2) สร้างแบบชั่วคราว โดยใช้เสาและตัวเรือนเพาะชำที่แข็งแรงพอสมควร หลังคาใช้ใบมะพร้าว ก้านปอแก้ว ถ้ามีทุนพอและเพื่อให้เกิดความสวยงามควรใช้เน็ตดำพลาสติกที่มีขายอยู่ทั่วไป
- 3) การเรียงถุงเพาะชำในที่โล่งแจ้ง สร้างที่มุงแดดเฉพาะแถวที่เพิ่งย้ายชำใหม่ทีละแถวหรือใช้ที่ครอบแดดชั่วคราว แบบนี้ประหยัดกว่า 2 แบบแรก คลุมไว้จนกว่ากล้าไม้ตั้งตัวได้แล้วจึงยกออก
- 4) การเรียงถุงใต้ร่มเงาไม้ โดยการตายหญ้าและวัชพืชออกให้หมดปรับพื้นที่เรียบแล้วจัดเรียงถุงเพาะชำในบริเวณร่มเงา ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก แต่มีข้อเสียตรงที่กล้าไม้จะได้รับการแพร่กระจายโรค รา และแมลงจากไม้ให้ร่มได้ง่าย ตลอดจนทั้งกิ่ง ใบร่วงหล่นทับ ทำให้เกิดความเสียหายได้

กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการควบคุมดูแล

ด้านการควบคุมดูแล

เป็นการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดแก่ป่าชุมชนตามข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน การกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชน แผนปฏิบัติการลาดตระเวนป่าประจำปี การวางระบบปรับแก้เหตุกรณีพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายภายในป่าชุมชน

ป้ายโครงการ

การทำป้ายโครงการป่าชุมชนเพื่อให้ทราบถึงที่ตั้ง ขอบเขตของพื้นที่ เนื้อที่ป่าชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ ชนิดป่า รวมไปถึงผู้รับผิดชอบ ดูแลรักษาป่าชุมชน ในป้ายโครงการส่วนใหญ่จะแสดงระยะเวลาในการดำเนินโครงการนั้นๆ และมีขนาด 1.20x2.40 เมตร ดังภาพตัวอย่าง พร้อมขาดัง

โดยชุมชนสามารถนำเงินอุดหนุนที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการ ชุมชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจจะทำการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้ และวัสดุในการจัดทำป้ายโครงการส่วนใหญ่ จะใช้เป็นโครงเหล็ก และป้ายเหล็ก หรือป้ายไม้เนื้อแข็ง หรือใช้วัสดุทดแทนไม้ซึ่งมีความคงทนถาวร โดยตัวอักษรอาจจะเขียนหรือตัดสติ๊กเกอร์ก็ได้

1. ป้ายโครงการป่าชุมชน

ป่าชุมชน
 บ้าน..... หมู่ที่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

ดำเนินการในพื้นที่ ไร่ งาน ตารางวา

โดย กรมป่าไม้
 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สูง 1.20 เมตร

กว้าง 2.40 เมตร

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วน จัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

ป้ายแนวเขต

การจัดทำป้ายแนวเขตป่าชุมชน เพื่อแสดงขอบเขตป่าชุมชน โดยส่วนใหญ่จะมีขนาด 16x36 เซนติเมตร และขนาด 20x50 เซนติเมตร โดยชุมชนสามารถนำเงินอุดหนุนที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการ ชุมชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจจะทำการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้ วัสดุที่ใช้อาจเป็น ป้ายไม้ หรือวัสดุทดแทนไม้ หรือแผ่นเหล็กก็ได้ อาจใช้สีพื้นตัวอักษร หรือเขียน หรือทำเป็นป้าย ตัวอักษรนูนก็ได้

สูง 20 เซนติเมตร

กว้าง 50 เซนติเมตร

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วน จัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

ป้ายกฎระเบียบ

การจัดทำป้ายกฎระเบียบเพื่อแสดงถึงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆของป่าชุมชนส่วนใหญ่จะมีขนาด 1.20x2.40 เมตร พร้อมขาตั้ง โดยชุมชนสามารถนำเงินอุดหนุนที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการ ชุมชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจจะทำการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้ วัสดุที่ใช้นิยมแบบโครงเหล็ก ป้ายเหล็ก กรณีติดตั้งในร่มอาจใช้เป็นป้ายไม้อัด วัสดุทดแทนไม้ หรือไม้อัดฟอเมก้าร์ หรืออาจใช้เป็นป้ายไวโนลิกก็ได้

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วน จัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

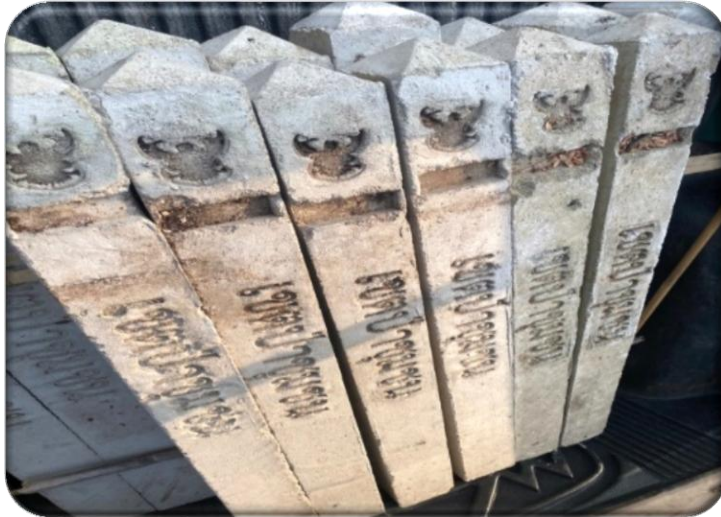

เสาหลักแนวเขต

การฝังเสาหลักแนวเขตป่าชุมชน เพื่อแสดงขอบเขตของป่าชุมชนที่แน่นอนและคงทนส่วนใหญ่ เสาหลักแนวเขตที่ชุมชนเลือกใช้จะเป็นเสาคอนกรีตขนาด กว้าง 4X4 นิ้ว สูง 60 เซนติเมตร โดยชุมชนสามารถนำเงินอุดหนุนที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการ ชุมชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจจะทำการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้ วัสดุที่ใช้คือเสาคอนกรีตซึ่งอาจใช้แม่พิมพ์ปั๊มข้อความหรือพอสีข้อความแสดงแนวเขตป่าชุมชนไว้ที่เสาด้วยก็ได้

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วน จัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

ป้ายรายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน

การจัดทำป้ายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนทราบว่าใครรับผิดชอบด้านใด เพื่อทำการติดต่อประสานงานได้ถูกต้อง เป็นการจัดระเบียบโครงสร้างหน้าที่การทำงานได้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามทุกกิจกรรมในการบริหารจัดการนั้นจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนทุกคน เพื่อความสำเร็จของกิจกรรมการพัฒนาป่าชุมชนโดยชุมชนสามารถนำเงินอุดหนุนที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการ ชุมชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจจะทำการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้ วัสดุที่ใช้นิยมใช้ไม้อัดฟอเมก้าร์ หรืออาจใช้เป็นป้ายไวโนลิกก็ได้

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วน จัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

ป้ายแผนปฏิบัติงานและระยะเวลาการดำเนินงาน

การจัดทำป้ายแผนปฏิบัติงานและระยะเวลาการดำเนินงานของการบริหารงานป่าชุมชนทำให้เกิดกรอบการทำงานที่ชัดเจนและทุกคนทั้งในชุมชนและนอกชุมชนเห็นถึงแผนการดำเนินงานดังกล่าว ส่วนใหญ่จะระบุกิจกรรมที่จะร่วมกันดำเนินการในป่าชุมชนในรอบ 1 ปี และกำหนดกรรมการผู้รับผิดชอบ โดยชุมชนสามารถนำเงินอุดหนุนที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการ ชุมชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจจะทำการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้ วัสดุที่ใช้นิยมแบบโครงเหล็ก ป้ายเหล็ก กรณีติดตั้งในร่ม อาจใช้เป็นป้ายไม้อัด วัสดุทดแทนไม้ หรือไม้อัดฟอเมก้าร์ หรืออาจใจใช้เป็นป้ายไวโนลิกก็ได้

วิธีการได้มา

- ✓ ชุมชนดำเนินการเองทั้งหมด
- ✓ ชุมชนดำเนินการเองบางส่วน จัดซื้อจัดจ้างบางส่วน
- ✓ ชุมชนจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด

กิจกรรมด้านการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1 ป้ายโครงการ

2 ป้ายแนวเขต

3 ป้ายกฎระเบียบ

4 เสาหลักแนวเขต

6 ป้ายรายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน

7 ป้ายแผนปฏิบัติงาน
และระยะเวลาการ
ดำเนินงาน

8 การจัดทำสื่อ
สมาชิกป่าชุมชน

กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน ด้านการใช้ประโยชน์

ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

1) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน เช่น การเก็บหาของป่า การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน พักผ่อนหย่อนใจในป่าชุมชน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่นต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน และสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา 50 วรรคสอง และมาตรา 51 วรรคสอง (2) ด้วย

2) ในกรณีที่มีการรวมตัวกันของสมาชิกป่าชุมชนเพื่อดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทรัพยากรธรรมชาติที่ได้มาจากป่าชุมชนต้องมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน

3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน สามารถจัดได้ ทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

4) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อจัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ เพาะชำกล้าไม้ หรือปลูกพืชสมุนไพร ให้กระทำโดยการเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม โดยจะทำให้เสียสภาพป่าไม่ได้

5) กรณีที่มีการใช้ประโยชน์จากไม้ ให้ทำได้ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยต้องไม่ใช่ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและให้ทำได้ตามความจำเป็นเพียงเฉพาะเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนเท่านั้น และในกรณีที่มีการนำไม้มาใช้ประโยชน์ ให้ระบุหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจะอนุญาตให้สมาชิกป่าชุมชนนำไม้มาใช้ประโยชน์ได้ แผนการใช้ประโยชน์จากไม้ และแผนปลูกต้นไม้ทดแทน ที่สอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา 50 วรรคสอง ทั้งนี้ หากยังไม่สามารถกำหนดได้ในแผนจัดการป่าชุมชน คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนต้องนำไปกำหนดไว้ในข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

ทั้งนี้ ชุมชนที่ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนหรือคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจะจัดทำแผนปฏิบัติการในรูปแบบอื่นให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่ขอจัดตั้งป่าชุมชน พื้นที่ป่าชุมชน หรือพื้นที่ที่ยื่นขอขยายเขตป่าชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะก็ได้

ภายในป่าชุมชน สมาชิกป่าชุมชนมีสิทธิเข้าป่าชุมชนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและมีสิทธิใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) การเก็บหาของป่าในป่าชุมชน

(2) การใช้ประโยชน์จากไม้ ให้ทำได้ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยต้องไม่ใช้ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และให้ทำได้ตามความจำเป็นเพียงเฉพาะเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนนั้น

(3) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่นในป่าชุมชน ให้ทำได้ตามความจำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนนั้น

ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนดังกล่าว ต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน ไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด โดยระเบียบดังกล่าวจะกำหนดข้อห้ามการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนชนิดหรือประเภทใด หรือกำหนดให้การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนชนิดใด ประเภทใด หรือกรณีใด ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดด้วยก็ได้

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน พ.ศ. 2566 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืนไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด ดังนี้

(1) การใช้ประโยชน์จากของป่า

(2) การใช้ประโยชน์จากไม้

(3) การใช้ประโยชน์จากบริการป่าชุมชน

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชนอาจใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนได้ ทั้งนี้ ภายใต้แผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด โดยการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนดังกล่าวห้ามมิให้กระทำการดังต่อไปนี้

(1) กระทำการใด ๆ ที่เป็นการเสื่อมสภาพแก่ป่าชุมชน หรือทำให้เสียหายหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

(2) การกระทำอื่นใดตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ชุมชนได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน

ผลผลิต

เก็บหาของป่า

วิสาหกิจชุมชน

บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

ใช้สอย
ในชุมชน

กิจกรรม
สาธารณะ/สัตยพิบัติ

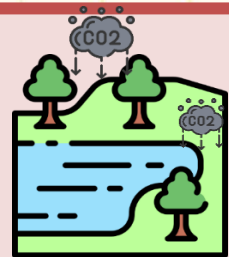
บริการ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
โดยชุมชน

อื่นๆ (เช่น น้ำ)

คาร์บอนเครดิต

สิทธิในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

สิทธิใช้ประโยชน์	บริเวณ เพื่อการอนุรักษ์	บริเวณ เพื่อการใช้ประโยชน์
1. เก็บหาของป่า (มาตรา 50)	✓	✓
2. การใช้ประโยชน์จากไม้ เพื่อการดำรงชีพ การใช้สอย และกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ภายในชุมชน (มาตรา 50)	✗	✓
3. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอื่น (เช่น น้ำ) (มาตรา 50)	✓	✓
4. ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน (มาตรา 51)	✓	✓
5. การใช้ประโยชน์จากไม้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจาก ประสบเหตุภัยพิบัติสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็น เพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ (มาตรา 52)	✓	✓

ภายใต้เงื่อนไข ที่กฎหมายกำหนด

สำนักจัดการป่าชุมชน

การประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน

ป่าชุมชนตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ.2562 และที่ส่งเสริมการจัดตั้งในปี พ.ศ. 2563-2566
รวมป่าชุมชน 12,433 แห่ง/ ชุมชนมีส่วนร่วม 14,044 หมู่บ้าน/ เนื้อที่ 6.85 ล้านไร่

1.

จำนวน
ประชาชนที่
ได้รับประโยชน์
จากป่าชุมชน

5,272,339

ครัวเรือน

2.

มูลค่าการพึงพิง
ป่าชุมชน
(ลดรายจ่าย
เพิ่มรายได้)

5,062

ล้านบาท

3.

การกักเก็บ
คาร์บอนของ
ต้นไม้ใน
ป่าชุมชน

43

ล้านตันคาร์บอน

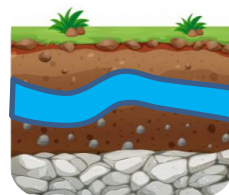
4.

การกักเก็บน้ำ
ในดินและ
ปลดปล่อยน้ำท่า

4,706

ล้านลูกบาศก์เมตร

5.

การประเมินมูลค่า
ระบบนิเวศของ

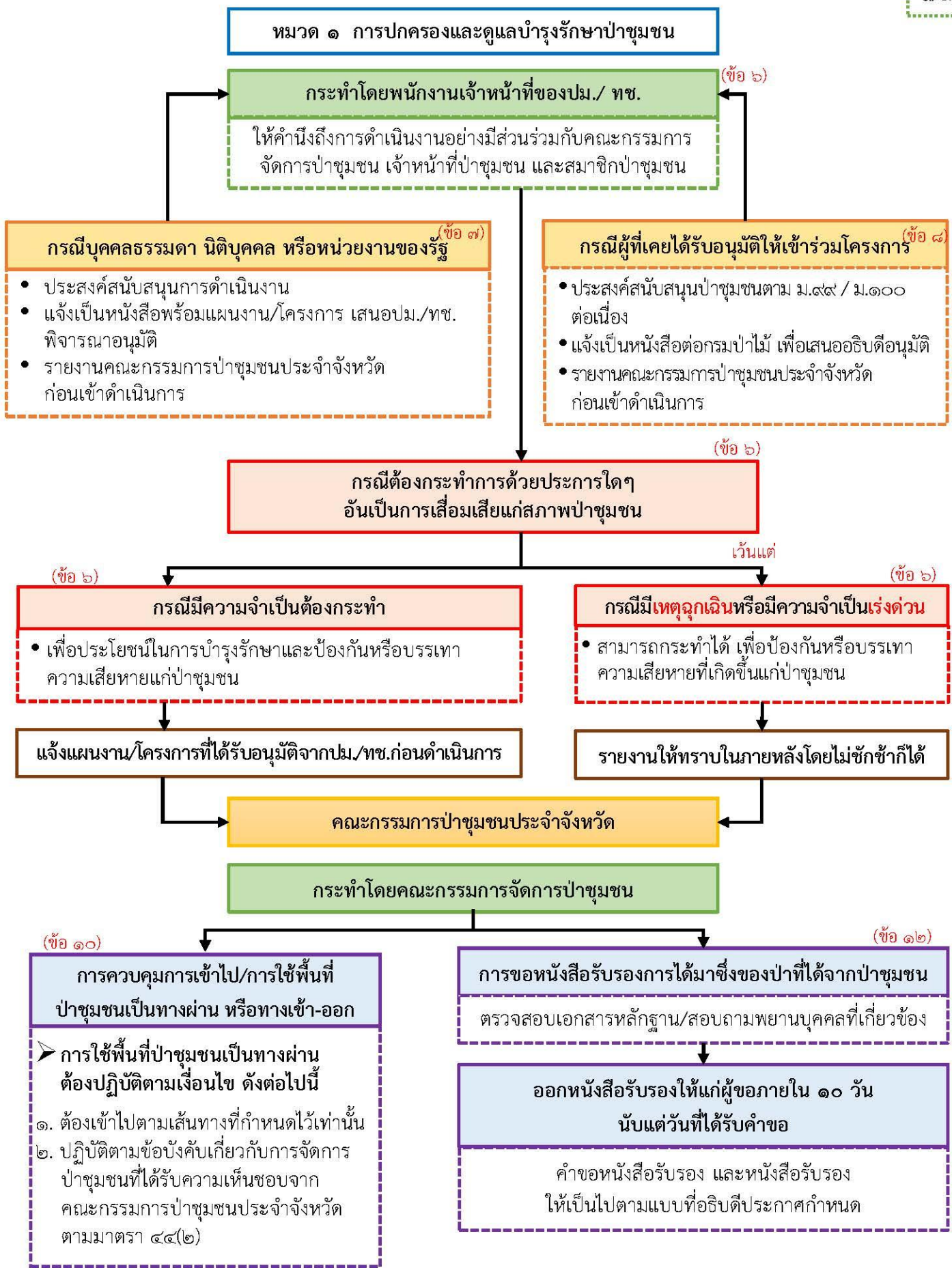

614,702

ล้านบาท

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการปกครอง ดูแลบำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากไม้ และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๑๘ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒) ๑/๕

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการปกครอง ดูแลบำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากไม้ และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๑๘ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๒/๕

หมวด ๒ การใช้ประโยชน์จากไม้ในป่าชุมชน

ส่วนที่ ๑ การควบคุมการแปรรูปไม้

(ข้อ ๑๓)

ห้ามแปรรูปไม้ทุกชนิด หรือนำเครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่ใช้ตัด หรือแปรรูปไม้ ซึ่งขับเคลื่อนด้วยกำลัง ด้วยเครื่องจักรกล เข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน
❖ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(ข้อ ๑๔)

ห้ามผู้ใดมีไม้แปรรูปทุกชนิด รวมถึงไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ไม่ว่าจำนวนเท่าใดไว้ในครอบครอง
❖ เว้นแต่ มีหลักฐานแสดงการได้มาโดยชอบ ด้วยกฎหมาย

(ข้อ ๑๓ (๑))

➤ การแปรรูปไม้ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนหรือ สมาชิกป่าชุมชน โดยเป็นไปตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้
(ก) การใช้ประโยชน์จากไม้ตามมาตรา ๕๐ (๒) /มาตรา ๕๒
(ข) การแปรรูปไม้
- เพื่อนำไปใช้สอยในครัวเรือนตามมาตรา ๕๐ (๒)
- มีเหตุจำเป็นเพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษตาม มาตรา ๕๒
- ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๖๓ (๔)
(ค) ก่อนการแปรรูปไม้ตาม (ข) ต้องแจ้งจนท.ป่าชุมชนทราบถึงการ ใช้ประโยชน์จากไม้

(ข้อ ๑๓ (๒))

➤ การแปรรูปไม้ของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ป่าชุมชน โดยเป็นไปตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้
(ก) การแปรรูปไม้เพื่อก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างที่จำเป็น
(ข) ต้องไม่ใช่ไม้ที่ขึ้นหรือปลูกในพื้นที่ป่าชุมชนและต้องมี หลักฐานแสดงการได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย
(ค) กรณีเป็นไม้ท่อน ก่อนทำการแปรรูป ต้องแจ้งเป็น หนังสือให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนแห่งทราบ

(ข้อ ๑๓ (๓))

➤ การแปรรูปไม้ของพนักงานเจ้าหน้าที่
• เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและป้องกัน หรือบรรเทา ความเสียหายแก่ป่าชุมชนตามมาตรา ๖๓ (๒)

ส่วนที่ ๒ เครื่องใช้ สิ่งประดิษฐ์

(ข้อ ๑๕)

ห้ามค้าหรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือ สิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้ที่ได้มาจากป่าชุมชน

❖ เว้นแต่
• ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกที่ทำจากไม้ที่พ้นสภาพความเป็นไม้แปรรูปโดยสมาชิกป่าชุมชน
• เพื่อการจำหน่ายในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน
• ราก บุ่ม ตอ เศษ ปลาย และกิ่งของสิ่งนั้น ๆ ที่ไม่ใช่ไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการปกครอง ดูแลบำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากไม้ และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๑๘ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๓/๕

หมวด ๓ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน

ส่วนที่ ๑ การขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชนของพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และสมาชิกป่าชุมชน

พนักงานเจ้าหน้าที่ (ข้อ ๑๖)

(ข้อ ๑๖)

- แผนงาน/โครงการที่มีใช้ของกรมป่าไม้
- มีความจำเป็นต้องกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าชุมชน เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าชุมชน

แจ้งเป็นหนังสือ

- แจ้งอธิบดีกรมป่าไม้ ก่อนเข้าดำเนินการไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน พร้อมแผนงาน/โครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน (ข้อ ๒๐)

(ข้อ ๒๐)

- นำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสภาพป่าตามวันและเวลาที่กำหนด

เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนซึ่งสังกัดกรมป่าไม้ (ข้อ ๒๑)

(ข้อ ๒๑)

- ตรวจสอบสภาพป่าให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เข้าตรวจ ขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๓๐ วัน
- รายงานผลการตรวจสอบสภาพป่า และจัดทำความเห็น

เสนอภายใน ๑๕ วัน
นับแต่วันที่ตรวจสอบสภาพป่าเสร็จ

คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตใช้พื้นที่ป่าชุมชนเพื่อก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง

(ข้อ ๒๒)

๑. เหตุผลความจำเป็นและรายงานการตรวจสอบสภาพป่า
๒. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสอดคล้องกับแผนจัดการป่าชุมชน
๓. สิ่งปลูกสร้างมีลักษณะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิม
๔. ตำแหน่งและขนาดเนื้อที่ที่ขออนุญาตมีความเหมาะสม

(ข้อ ๑๗)

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน/ เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน/ สมาชิกป่าชุมชน

- มีความจำเป็นต้องกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าชุมชน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนจัดการป่าชุมชน

กรณีก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างที่จำเป็น (ข้อ ๑๘) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

- ยื่นคำขออนุญาตที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

(ข้อ ๒๕)

สถานที่หรือวิธีการแจ้ง การยื่นคำขอ และการรายงานต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

๑. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้
๒. ศูนย์ป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ
๓. ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดประกาศกำหนด
๔. สถานที่อื่นหรือโดยวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดประกาศกำหนด

เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ (ข้อ ๑๙)

(ข้อ ๑๙)

- ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐาน
- ตรวจสอบสภาพป่า

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการปกครอง ดูแลบำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากไม้ และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๑๘ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๔/๕

หมวด ๓ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน

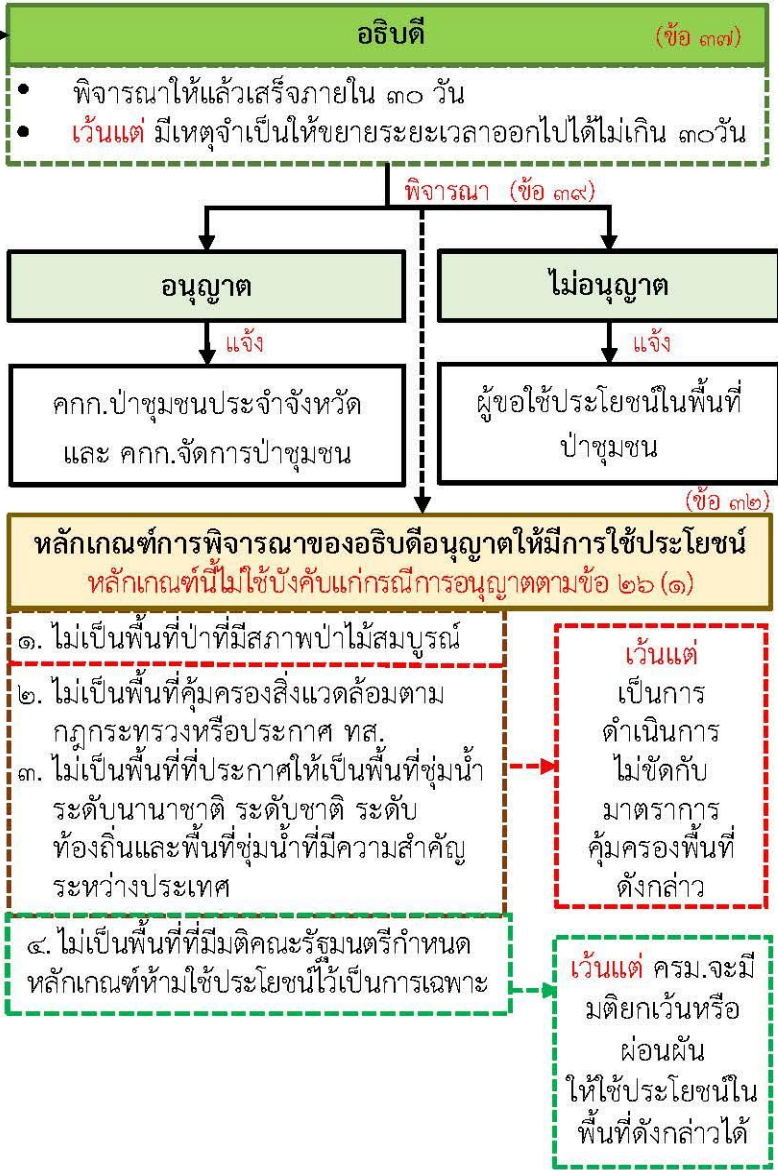
ส่วนที่ ๒ การขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชนของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ

(ข้อ ๒๖)

การขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชนของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ ที่มีใช้กรณีตาม มาตรา ๖๖	(๒) เพื่อการขุดค้นหรือ เก็บตัวอย่างแหล่งซากดึกดำบรรพ์หรือซากดึกดำบรรพ์ภายในเขตสำรวจและศึกษาวิจัย	(๓) เพื่อกิจการ สาธารณูปโภคขั้น พื้นฐาน	(๔) เพื่อประโยชน์ สาธารณะ	(๕) เพื่อประโยชน์ ในทางราชการ ซึ่งกระทำโดย หน่วยงานของรัฐ
ไม่เกิน ๒ ปี (ข้อ ๓๓)	ไม่เกิน ๕ ปี (ข้อ ๓๔)	ไม่เกิน ๓๐ ปี (ข้อ ๓๕)	ไม่เกิน ๓๐ ปี (ข้อ ๓๖)	ไม่เกิน ๓๐ ปี (ข้อ ๓๖)

(ข้อ ๒๗)

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการปกครอง ดูแลบำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากไม้ และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๑๘ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๕/๕

หมวด ๓ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน

ส่วนที่ ๓ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชนเพื่อการแบ่งปันคาร์บอนเครดิต

(ข้อ ๔๗)

ผู้ยื่นคำขอหรือผู้มีสิทธิ ในการแบ่งปันคาร์บอนเครดิต ต้องเป็นผู้ได้รับอนุมัติ อย่างหนึ่งอย่างใด

- ๑. ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการ โดยให้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ เข้ามาสนับสนุนการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ของปม./ ทช. ตามข้อ ๗
- ๒. ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งกรมป่าไม้สร้างการมีส่วนร่วม โดยให้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐเข้ามาสนับสนุน ตามข้อ ๘

(ข้อ ๔๘)

การเข้าร่วมโครงการ T-VER กับกรมป่าไม้
- ยื่นคำขอผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
- สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้
- หน่วยงานที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้ยื่นคำขอที่ได้รับอนุมัติ (ข้อ ๔๘)
• ให้ระบุกรมป่าไม้เป็นเจ้าของโครงการ T-VER และผู้พัฒนาโครงการ
• คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนประจำป่าชุมชนแห่งนั้น และผู้ยื่นคำขอ เป็นผู้พัฒนาโครงการ
• กรณีอยู่ในพื้นที่ป่าชายเลนให้ระบุ ทช. เป็นเจ้าของโครงการร่วมและผู้พัฒนาโครงการ
• เจ้าของโครงการ/เจ้าของโครงการร่วม/ผู้ยื่นคำขอ อาจเสนอชื่อ บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล/หน่วยงานของรัฐ เป็นผู้พัฒนาโครงการร่วมเพิ่มเติมก็ได้ แต่ผู้พัฒนาโครงการร่วมจะไม่ได้รับสิทธิในการขอแบ่งปันคาร์บอนเครดิตตามระเบียบนี้

ยื่นคำขอต่อ
อธิบดี
ณ สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

(ข้อ ๔๙)
เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ
ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐาน

กรณีครบถ้วนและถูกต้อง
ส่งสำเนาคำขอพร้อม เอกสารที่เกี่ยวข้องแจ้ง สำนักจัดการป่าชุมชน ภายใน ๗ วัน

กรณีไม่ครบถ้วนและ ถูกต้อง
• ให้แก้ไขภายในเวลาที่ กำหนดแต่ต้องไม่น้อย กว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง
• ถ้าไม่แก้ไข ถือว่าคำขอนั้น เป็นอันยกเลิก นับแต่ วันที่พ้นกำหนด ระยะเวลาดังกล่าว
• แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่น คำขอทราบ

กรมป่าไม้กำหนดสัดส่วนการแบ่งปันคาร์บอนเครดิต ดังนี้ (ข้อ ๕๔)

ผู้อำนวยการสำนัก
จัดการป่าชุมชน
เสนอคำขอและเอกสาร พร้อมความเห็น ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสาร

(๑) กิจกรรมประเภท การปลูกและบำรุงป่าชุมชน
➤ **กรณีพื้นที่ของกรมป่าไม้**
• ร้อยละ ๙๐ ผู้ยื่นคำขอ
• ร้อยละ ๕ คณะกรรมการ จัดการป่าชุมชนแห่งนั้น
• ร้อยละ ๕ กรมป่าไม้
➤ **กรณีพื้นที่ของ ทช. / พื้นที่อื่นของรัฐ**
• ร้อยละ ๙๐ ผู้ยื่นคำขอ
• ร้อยละ ๕ คณะกรรมการ จัดการป่าชุมชนแห่งนั้น
• ร้อยละ ๕ ทช./หน่วยงาน ที่ปกครองดูแลพื้นที่ที่นำมา จัดตั้งป่าชุมชนแห่งนั้น

(๒) กิจกรรมประเภท การอนุรักษ์/การฟื้นฟู/ การจัดการป่าชุมชน
• **กรณีพื้นที่ของกรมป่าไม้**
• ร้อยละ ๕๐ ผู้ยื่นคำขอ
• ร้อยละ ๔๐ คณะกรรมการ จัดการป่าชุมชนแห่งนั้น
• ร้อยละ ๑๐ กรมป่าไม้
• **กรณีพื้นที่ของ ทช. / พื้นที่อื่นของรัฐ**
• ร้อยละ ๕๐ ผู้ยื่นคำขอ
• ร้อยละ ๔๐ คณะกรรมการ จัดการป่าชุมชนแห่งนั้น
• ร้อยละ ๑๐ ทช./หน่วยงาน ที่ปกครองดูแลพื้นที่ที่นำมา จัดตั้งป่าชุมชนแห่งนั้น

เสนอ
อธิบดีพิจารณา

(ข้อ ๕๐)
กรณีผู้ยื่นคำขอไม่สามารถดำเนินกิจกรรม ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้
• กรมป่าไม้จะแจ้งให้ อบก. ทราบ หรือยกเลิกการเป็น ผู้พัฒนาโครงการ
• กรมป่าไม้สงวนสิทธิการพิจารณาสัดส่วนการแบ่งปัน คาร์บอนเครดิตตามที่เห็นสมควร

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน พ.ศ. 2566 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืนไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด ดังนี้

- (1) การใช้ประโยชน์จากของป่า
- (2) การใช้ประโยชน์จากไม้
- (3) การใช้ประโยชน์จากบริการป่าชุมชน

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชนอาจใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนได้ ทั้งนี้ ภายใต้แผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด โดยการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนดังกล่าวห้ามมิให้กระทำการดังต่อไปนี้

(1) กระทำการใด ๆ ที่เป็นการเสื่อมสภาพแก่ป่าชุมชน หรือทำให้เสียหายหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

- (2) การกระทำอื่นใดตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ทั้งนี้ ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการห้ามกระทำการอื่นใดอันเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน พ.ศ. 2565 ได้กำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชน กระทำการในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนเพื่อการส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนดังต่อไปนี้ ในพื้นที่ป่าชุมชน

(1) จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือชมธรรมชาตินอกเส้นทางหรือบริเวณที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนกำหนดหรือทำเครื่องหมายไว้

(2) จัดบริการที่พักแรมในพื้นที่ป่าชุมชนแก่นักท่องเที่ยวหรือบุคคลใด ๆ เว้นแต่กรณีมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีการกางเต็นท์หรือพักแรมในพื้นที่ป่าชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมการส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนที่ได้กำหนดไว้ในแผนจัดการป่าชุมชน

(3) จัดกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสียงดังหรือกระทำการอันเป็นการรบกวนหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น สัตว์ หรือสิ่งมีชีวิตอื่น

- (4) ใช้สถานที่ในป่าชุมชนกระทำกิจกรรมที่เสื่อมเสียศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม

(5) นำอาวุธปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง ประทัด หรือสิ่งอื่นใดที่เป็นอันตราย ก่อให้เกิดเสียงดังและอาจเกิดเพลิงไหม้เข้าไปในป่าชุมชน

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนหรือสมาชิกป่าชุมชนมีความจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากไม้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในป่าชุมชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจากประสบเหตุภัยพิบัติสาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นเพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

บุคคลที่มีใช้สมาชิกป่าชุมชนมีสิทธิเข้าป่าชุมชนเพื่อการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พักผ่อนหย่อนใจ และเก็บหาของป่าได้เฉพาะเท่าที่กำหนดในข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากผลผลิต และบริการป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๕๐ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

หมวด ๑ การใช้ประโยชน์จากของป่า

สมาชิกป่าชุมชน

บุคคลภายนอก

สามารถเก็บหาของป่าได้ทั้งบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ (ข้อ ๖)

การเก็บหาของป่า ในป่าชุมชนต้อง สอดคล้องกับ

- แผนจัดการป่าชุมชน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน
- หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตาม ระเบียบนี้ (ข้อ ๖)

มีสิทธิเก็บหาของป่าหวงห้าม (ข้อ ๘)

ยื่นคำขอ

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน (ข้อ ๘)

แจ้งผลการพิจารณาภายใน ๑๐ วัน

ยื่นแจ้งการเก็บหาของป่า

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

- ออกข้อบังคับฯ จำกัดพื้นที่ให้เก็บหาของป่า
- จำกัดช่วงเวลา / ระยะเวลาในการเก็บหาของป่า
- กำหนดปริมาณของป่าที่ให้เก็บหาได้ต่อคน ต่อวัน
- กำหนดเงื่อนไขการเก็บหาของป่า

(ข้อ ๗)

- ควรจัดให้มีจุดรับแจ้งการเก็บหาของป่าในป่าชุมชน
- จัดทำทะเบียนควบคุมการเก็บหาของป่าในป่าชุมชน

(ข้อ ๙)

ของป่าที่เก็บได้ให้ตกเป็นสิทธิของผู้ที่เก็บได้

การกำกับดูแลการเก็บหาของป่าหวงห้าม

- ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนประจำป่าชุมชนก่อน
- จัดให้มีจุดรับแจ้งการเก็บหาของป่าและจัดทำทะเบียนควบคุมการเก็บหาของป่าตามข้อ ๗ วรรคสอง

➤ กรณีที่ขอเก็บหาของป่าหวงห้าม **เกิน** ปริมาณที่กำหนดในบัญชีที่อธิบดีประกาศกำหนด

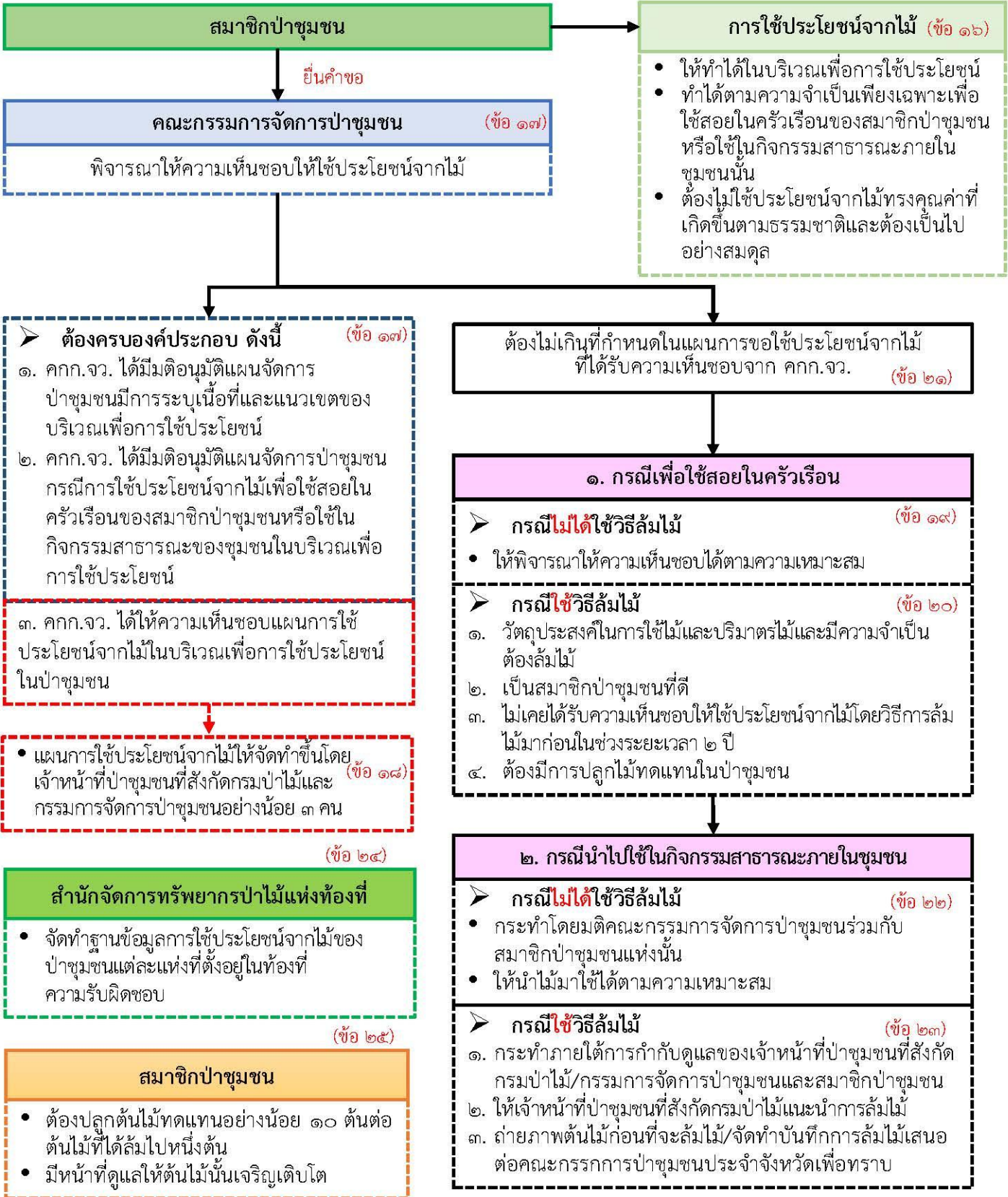
- ให้นำเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนที่สังกัดกรมป่าไม้และกรรมการจัดการป่าชุมชนอย่างน้อยหนึ่งคนลงพื้นที่ตรวจสอบบริเวณที่จะเก็บของป่าหวงห้ามภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับความขอ
- ให้เจ้าหน้าที่และกรรมการจัดทำบันทึกการตรวจสอบของป่าหวงห้าม
- เมื่อได้รับความเห็นชอบ ให้เก็บของป่าหวงห้ามนั้นเป็นของตนได้
- แจ้งการเก็บหาของป่า

ข้อห้ามและวิธีการเก็บของป่า

- ห้ามเก็บหาของป่าโดยวิธีการที่เป็นอันตรายแก่ต้นไม้หรือทำให้ไม้ล้ม (ข้อ ๑๐)
- ห้ามนำดิน หิน กรวด ทราย ที่ไม่ใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ออกจากป่าชุมชน เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ (ข้อ ๑๑)
 - (๑) การนำออกไปในปริมาณเล็กน้อย เพื่อศึกษาค้นคว้า วิจัยตามมาตรา ๖๖
 - (๒) การนำออกไปไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าและไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้ข้อบังคับ
- การเจาะเผาต้นตะเคียนทำชัน (ข้อ ๑๒)
- การเจาะเผาทำน้ำมันยาง (ข้อ ๑๓)
- กรณีที่ป่าชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองให้จำกัดปริมาณการเก็บหาของป่า (ข้อ ๑๔)
- การเก็บหาพืช/เศษไม้/ปลายไม้/ล้มขอนนอนไพร (ข้อ ๑๕)

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากผลผลิต และบริการป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๕๐ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

หมวด ๒ การใช้ประโยชน์จากไม้

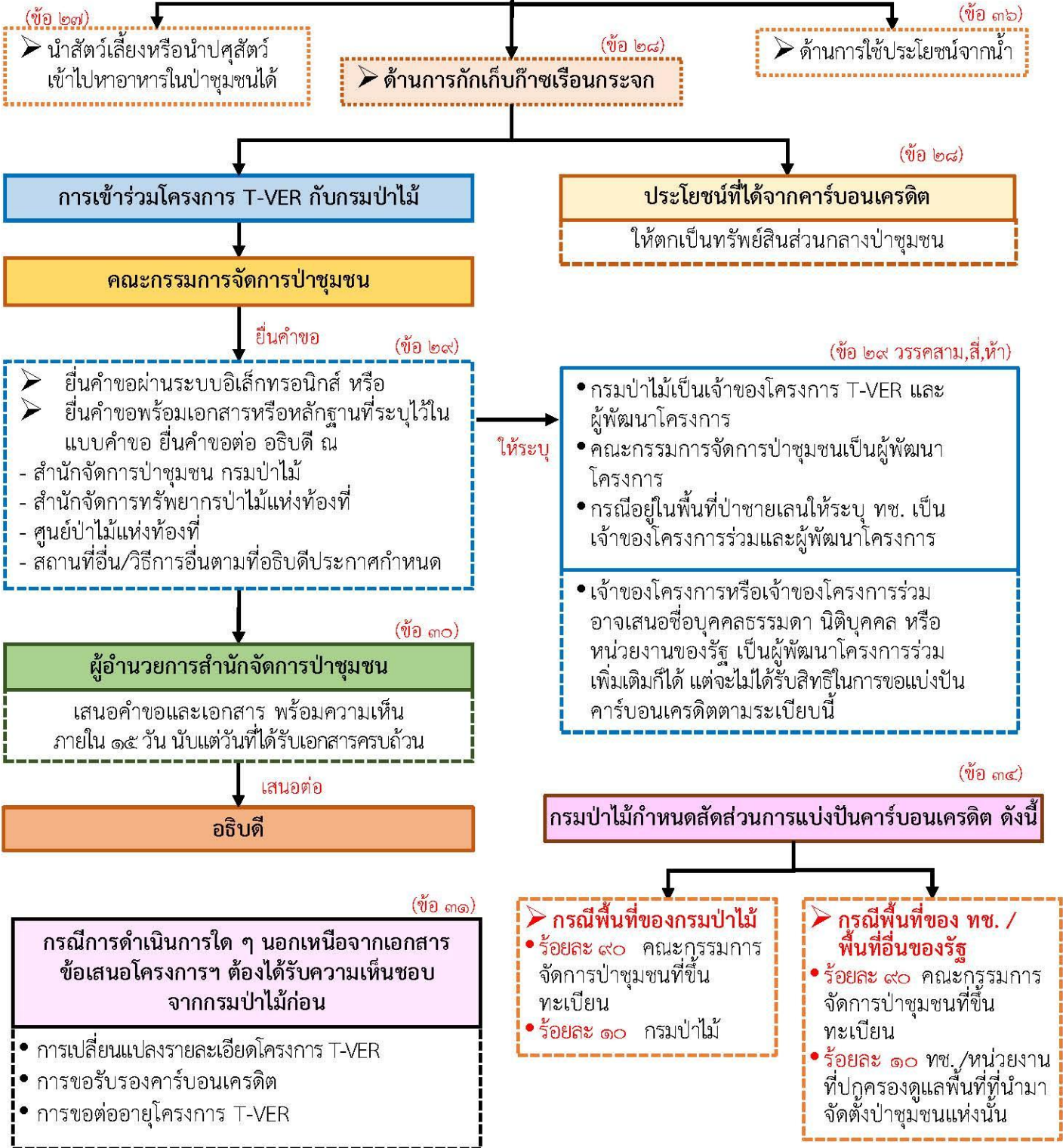

หมายเหตุ : กกก.จว. คือ คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากผลผลิต และบริการป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๕๐ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

หมวด ๓ การใช้ประโยชน์จากบริการป่าชุมชน

สมาชิกป่าชุมชน มีสิทธิใช้ประโยชน์จากบริการป่าชุมชน

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
ว่าด้วยการศึกษา คั้นคว่ำ วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖
(ตามมาตรา ๖๖ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๑/๓

หมวด ๑

การขออนุญาตเข้าไปศึกษา คั้นคว่ำ วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน

บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ

- ขออนุญาตเพื่อเข้าไปศึกษา คั้นคว่ำ วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน (ข้อ ๖)
- หากจะนำทรัพยากรชีวภาพออกจากป่าชุมชนให้ระบุไว้ในคำขออนุญาตด้วย (ข้อ ๗)

ยื่นคำขอ

(ข้อ ๘)

คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

➤ สถานที่ยื่นคำขอ

๑. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้
๒. ศูนย์ป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ
๓. ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
๔. สถานที่อื่นหรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ

ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐาน

(ข้อ ๑๐)

กรณีไม่ครบถ้วน

แจ้งผู้ขออนุญาตทราบทันที

(ข้อ ๑๐ วรรคสอง)

กรณีครบถ้วนและถูกต้อง

แจ้งคณะกรรมการกลั่นกรอง ภายใน ๑๐ วัน

(ข้อ ๑๑)

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้

➤ แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง

- ข้าราชการของกรมป่าไม้ ๒ คน
 - ผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการศึกษาหรือวิจัย
- จำนวนไม่เกิน ๓ คน

แต่งตั้ง

(ข้อ ๑๑)

คณะกรรมการกลั่นกรอง

➤ มีหน้าที่และอำนาจ

- (๑) ตรวจสอบโครงการฯ
- (๒) พิจารณาการขอเก็บตัวอย่าง
- (๓) พิจารณาข้อคิดเห็นของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนรวมทั้งขอให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง
- (๔) จัดทำบันทึกความเห็นเสนอ กกค.จว. ภายใน ๔๐ วัน

(ข้อ ๑๔)

คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

พิจารณาคำขออนุญาตภายใน ๖๐ วัน

(ข้อ ๑๓)

เจ้าหน้าที่

เสนอคำขออนุญาต

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
ว่าด้วยการศึกษา ค้นคว้า วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖
(ตามมาตรา ๖๖ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๒/๓

(ข้อ ๑๕)

คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด
พิจารณาคำขออนุญาต ภายใน ๖๐ วัน

กรณีไม่อนุญาต
แจ้งเป็นหนังสือ
ให้ผู้ขออนุญาตทราบ

(ข้อ ๑๔)

(ข้อ ๑๕)

(ข้อ ๑๖)

หลักเกณฑ์การพิจารณา

- ต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพความอุดมสมบูรณ์และระบบนิเวศของป่าชุมชน
- วัตถุประสงค์ของโครงการต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี
- ไม่มีการปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมออกสู่ธรรมชาติ
- การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา/หาประโยชน์ทางการค้าให้คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจของประเทศ

อาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม

กรณีอนุญาตให้เข้าไปศึกษา
ออกหนังสืออนุญาตภายใน ๑๕ วัน
เว้นแต่
- กรณีที่ต้องมีการทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์เมื่อแล้วเสร็จให้ออกหนังสืออนุญาตภายใน ๗ วัน

กรณีที่อนุญาตให้นำทรัพยากรชีวภาพออกไปนอกป่าชุมชน

- จัดทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ ให้แก่ กก. จัดการป่าชุมชนและหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ปกครองดูแลพื้นที่ป่าหรือพื้นที่อื่นของรัฐ
- เว้นแต่**
กรณีที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นหนังสือรับรองจากสถาบันการศึกษา/หน่วยงานของรัฐ ว่าการนำทรัพยากรชีวภาพออกไปเพื่อการศึกษา วิจัย และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาผลประโยชน์ทางการค้า คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด จะไม่ทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ก็ได้

(ข้อ ๒๐)

คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด
ระงับการอนุญาต และดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผู้ได้รับอนุญาต

- ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (ข้อ ๑๔)
- กรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือทำให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่ป่าชุมชน (ข้อ ๒๐)

(ข้อ ๒๗)

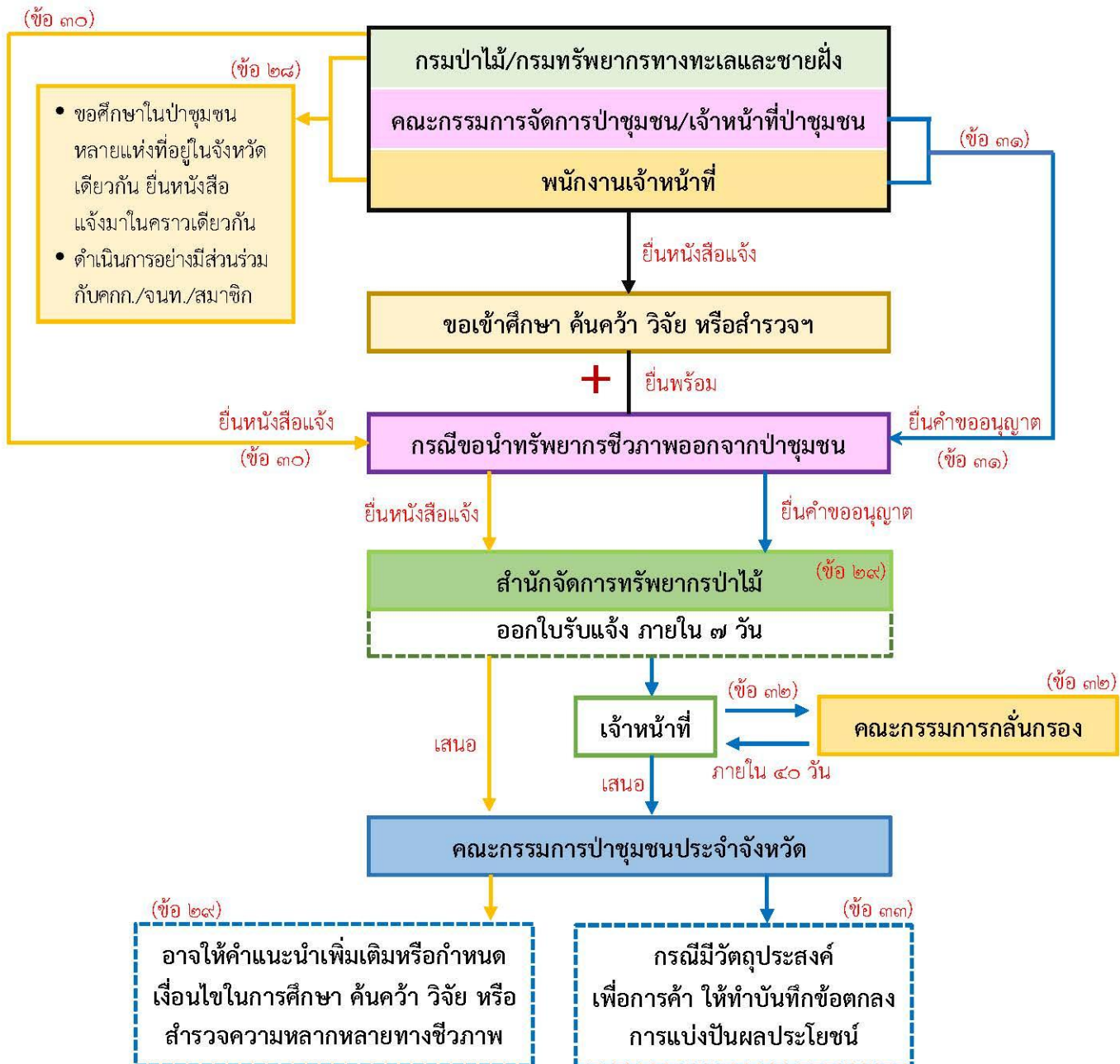
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้
บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรชีวภาพที่จะนำออกจากป่าชุมชนไว้ในสารบบ

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
ว่าด้วยการศึกษา คัดคว้า วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖
(ตามมาตรา ๖๖ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๓/๓

หมวด ๒

การแจ้งการศึกษา คัดคว้า วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพภายในป่าชุมชน

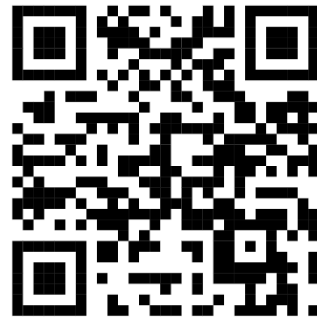

หมวด ๓ เบ็ดเตล็ด

- ❖ ค่าธรรมเนียม การเข้าไปศึกษา คัดคว้า วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เรียกเก็บตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการรับ การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินรายได้ของป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๕ (ข้อ ๓๗)

พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.2562

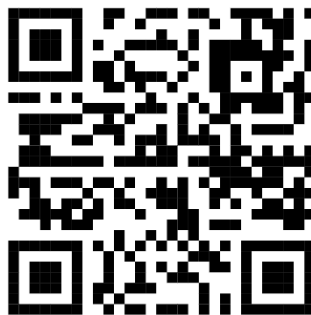
ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
ว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน พ.ศ.2563

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
ว่าด้วยการกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชน
และสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน
พ.ศ.2563

ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการดูแลรักษาและ
จัดทำบัญชีทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน
พ.ศ.2565

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการปกครอง ดูแลบำรุงรักษา
ใช้ประโยชน์จากไม้ และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ.2566

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน พ.ศ.2566

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
ว่าด้วยการศึกษา ค้นคว้า วิจัย หรือสำรวจความ
หลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน พ.ศ. 2566

ตัวอย่างแบบฟอร์มรายงานกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

รูปแบบการรายงานตาม Google Folms

สรุปผลกิจกรรมบริหารจัดการประชุมชนเพื่อ
พัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2567

จังหวัด *

เลือก

ลำดับที่ *

ไล่ลำดับตามเอกสารรวม

ค่าตอบของคุณ

ชื่อประชุมชน *

ค่าตอบของคุณ

เมนู *

ค่าตอบของคุณ

ตำบล *

ค่าตอบของคุณ

ด้านการฟื้นฟู

ถ้าดำเนินการในหัวข้อไหนให้ระบุจำนวนเงินในหัวข้ออื่นๆ

1. การปลูกป่าเสริม
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

2. ดำเนินการซื้อกล้าไม้
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

3. ดำเนินการเตรียมพื้นที่ปลูกป่า
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

ด้านการควบคุมดูแล

ถ้าดำเนินการในหัวข้อไหนให้ระบุจำนวนเงินในหัวข้ออื่นๆ

1. จัดทำป้ายโครงการ
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

2. จัดทำป้ายกฎระเบียบ
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

3. จัดทำป้ายแนวเขต
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

ด้านการอนุรักษ์

ถ้าดำเนินการในหัวข้อไหนให้ระบุจำนวนเงินในหัวข้ออื่นๆ

1. จัดทำแนวกันไฟ
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

2. จัดซื้ออุปกรณ์ดับไฟป่า
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

3. ลาดตระเวนป้องกันรักษาป่า
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

ด้านการพัฒนา

ถ้าดำเนินการในหัวข้อไหนให้ระบุจำนวนเงินในหัวข้ออื่นๆ

1. จัดทำ/ปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติ
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

2. ซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ดูแลรักษาป่า
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

3. ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

ด้านการใช้ประโยชน์

ถ้าดำเนินการในหัวข้อไหนให้ระบุจำนวนเงินในหัวข้ออื่นๆ

1. จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

2. ซื้อกล้าปลูกพืชสมุนไพร
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

3. ปลูกไม้โตเร็ว
ระบุจำนวนเงิน (บาท)

ค่าตอบของคุณ

ระเบียบกรมป่าไม้

ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน
กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๕. ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามที่กรมป่าไม้ได้กำหนดแผนปฏิบัติงานและงบประมาณ กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการปฏิบัติงานการบริหารจัดการป่าชุมชน

อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๒.๑ ของหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๖/ว ๑๒๖ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ เรื่อง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กรมป่าไม้จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“เงินอุดหนุน” หมายความว่า รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป ซึ่งกรมป่าไม้ได้รับการจัดสรรเพื่อใช้จ่ายตามระเบียบนี้

“หน่วยงานผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่

“ผู้รับเงินอุดหนุน” หมายความว่า คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ได้รับเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ข้อ ๖ ให้อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สิ้นสุด

หมวดที่ ๑

การเสนอและการอนุมัติกิจกรรม

ข้อ ๗ ผู้รับเงินอุดหนุนต้องเสนอกิจกรรมตามแบบ อนุ.บ. ๑ ทำยระเบียบนี้ ต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วมกับผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน ดำเนินการตรวจสอบกิจกรรมและจัดทำแบบแสดงรายละเอียดแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณตามแบบ อนุ.บ. ๒ ทำยระเบียบนี้ เสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๘ ให้หัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติกิจกรรม แล้วรายงานอธิบดีกรมป่าไม้ทราบ ตามแบบ อนุ.บ. ๓ ทำยระเบียบนี้

ข้อ ๙ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ แจ้งผลการพิจารณาอนุมัติกิจกรรมให้ผู้รับเงินอุดหนุนทราบ

ข้อ ๑๐ หากมีเหตุขัดข้องไม่สามารถดำเนินการตามกิจกรรมได้ ให้ผู้รับเงินอุดหนุนแจ้งต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตพิจารณาตรวจสอบและให้คำแนะนำหรือแนวทางแก้ไข หากไม่สามารถแก้ไขได้ ให้ปรับปรุงรายละเอียดกิจกรรมตามแบบ อนุ.บ. ๑ แล้วเสนอหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาอนุมัติและรายงานให้อธิบดีกรมป่าไม้ทราบ

หมวดที่ ๒

การเบิกเงินและการจ่ายเงินอุดหนุน

ข้อ ๑๑ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบเปิดบัญชีเงินฝากเงินอุดหนุนทั่วไปกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ๒ ประเภท คือ ประเภทออมทรัพย์และประเภทกระแสรายวัน

ข้อ ๑๒ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้เบิกจ่ายส่งคำขอเบิกเงินไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด ตามแต่กรณี ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณแล้ว และให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบนำเงินเข้าบัญชีประเภทออมทรัพย์ ตามข้อ ๑๑ โดยมีขีดจำกัด

ข้อ ๑๓ การจ่ายเงินอุดหนุนให้จ่ายสำหรับรายการค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยให้หัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เป็นผู้อนุมัติการจ่ายเงินดังกล่าวและการจ่ายเงินให้ผู้รับเงินอุดหนุนให้จ่ายเป็นเช็ค โดยให้สั่งจ่ายจากบัญชีประเภทกระแสรายวัน ตามข้อ ๑๑

ข้อ ๑๔ ดอกผลที่เกิดจากบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ ๑๕ ผู้รับเงินอุดหนุนมีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน เมื่อได้รับอนุมัติกิจกรรม ตามข้อ ๘ แล้ว

ข้อ ๑๖ หลักฐานการจ่ายเงินให้ผู้รับเงินอุดหนุน ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินของผู้รับเงินอุดหนุน หรือใบสำคัญรับเงิน ซึ่งผู้รับเงินเป็นผู้ออกให้ หรือเอกสารอื่นใดที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นหลักฐานการจ่ายเพื่อเก็บไว้ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบต่อไป

ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินของผู้รับเงินอุดหนุน อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ เลขประจำตัวประชาชน สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน

(๒) วัน เดือน ปี ที่รับเงิน

(๓) รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร

- ๓ -

(๔) จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร

(๕) ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

ข้อ ๑๗ กรณีเมื่อได้ดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ และมีเงินเหลือจ่าย ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบเรียกเงินดังกล่าวคืนจากผู้รับเงินอุดหนุนและ นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และรายงานกรมป่าไม้ทราบต่อไป

หมวดที่ ๓

การรายงาน การติดตาม และการสรุปผลการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๘ ให้ผู้รับเงินอุดหนุนรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนตามแบบ อนุ.บ. ๔ ท้ายระเบียบนี้ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบทราบทุกสิ้นเดือนจนกว่าจะสิ้นสุดการดำเนินการตามกิจกรรม

ข้อ ๑๙ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสั่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ติดตาม กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของผู้รับเงินอุดหนุน ให้เป็นไปตามแบบเสนอกิจกรรม และให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของผู้รับเงินอุดหนุนอย่างต่อเนื่อง แล้วรายงานผลการปฏิบัติงานให้กรมป่าไม้ทราบตามแบบ อนุ.บ. ๕ ท้ายระเบียบนี้ จนกว่าจะสิ้นสุดการดำเนินการตามกิจกรรมของผู้รับเงินอุดหนุน

ข้อ ๒๐ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินอุดหนุนตามแบบ อนุ.บ. ๖ พร้อมแนบรายงานป่าชุมชนและกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต รายงานให้อธิบดีกรมป่าไม้ทราบตามแบบ อนุ.บ. ๖.๑ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๒๑ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการจัดสรรงบประมาณอุดหนุน รายงานให้อธิบดีกรมป่าไม้ทราบตามแบบ อนุ.บ. ๗ ท้ายระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

๖

มกราคม

พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสุรชัย อังสนบุญ)
อธิบดีกรมป่าไม้

แบบเสนอกิจกรรมเพื่อขอรับเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลป่าชุมชนเป้าหมาย

๑. ชื่อป่าชุมชน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
๒. ประชุมเมื่อวันที่.....ณ.....(สถานที่จัดประชุม).....พร้อมรูปถ่ายสีประกอบมากกว่า ๒ ภาพ
๓. คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ตามมติที่ประชุมการพิจารณากิจกรรมการบริหารจัดการป่า
- ๓.๑ ระบุ ชื่อ นามสกุล..... ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน
- ๓.๒ ระบุ ชื่อ นามสกุล..... กรรมการ (หน้าที่ความรับผิดชอบด้าน.....)
- ๓.๓ ระบุ ชื่อ นามสกุล..... กรรมการ (หน้าที่ความรับผิดชอบด้าน.....)
- ๓.๔ ระบุ ชื่อ นามสกุล..... กรรมการ (หน้าที่ความรับผิดชอบด้าน.....)
- ๓.๕ ระบุ ชื่อ นามสกุล..... กรรมการ (หน้าที่ความรับผิดชอบด้าน.....)

ฯลฯ

๔. บัญชีเงินฝากธนาคาร.....สาขา.....
ประเภทบัญชี.....เลขที่บัญชี.....
ชื่อบัญชี “เงินอุดหนุน กรมป่าไม้ ป่าชุมชน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....”

๕. ที่ตั้ง พิกัดป่าชุมชน UTM.....

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑.....

๖.๒.....

๖.๓.....

๖.๔.....

๖.๕.....

๖.๖.....

ส่วนที่ ๒ กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน

๑. ช่วงระยะเวลาดำเนินการ.....ถึง.....

๒. รายละเอียดแผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน ที่ขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุน เป็นเงินรวม.....บาท ประกอบด้วย กิจกรรมด้านหนึ่งด้านใดหรือทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน	ปริมาณงาน (หน่วยนับ)	เงินงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาปฏิบัติงาน (เดือน-เดือน)
๒.๑ ด้านการอนุรักษ์ ๑)..... ๒)			
๒.๒ ด้านการฟื้นฟู ๑)..... ๒)			
๒.๓ ด้านการพัฒนา ๑)..... ๒)			
๒.๔ ด้านการควบคุมดูแล ๑)..... ๒)			
๒.๕ ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติใน ป่าชุมชน ๑)..... ๒)			
รวม			

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑.....

๓.๒.....

๓.๓.....

๓.๔.....

ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน.....จะได้ดำเนินการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่เสนอขอรับการสนับสนุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการขอเข้าตรวจสอบผลการดำเนินงาน และหลักฐานเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทุกประการ

อนึ่ง กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจัดให้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแล รักษา หรือบำรุงป่าชุมชน ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

ทั้งนี้ งบประมาณในแต่ละกิจกรรมสามารถถ่วงจ่ายกันได้ทุกรายการของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในกิจกรรมนี้

(ลงชื่อ).....ผู้แนะนำ
(.....)

ตำแหน่ง.....
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอ
(.....)

ตำแหน่ง ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน
ป่าชุมชนบ้าน.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจสอบ
(.....)

ตำแหน่ง.....
ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจสอบ
(.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติ
(.....)

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....

แบบแสดงรายละเอียดแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณ

เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเบิกเงิน งบเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่..... จำนวนป่าชุมชนป่าหมาย.....ป่าชุมชน

ชื่อป่าชุมชน/ที่ตั้ง จังหวัด.....	งบประมาณ (บาท)	ชื่อธนาคาร/ ประเภทบัญชี	ชื่อบัญชี/หมายเลขบัญชี	ประธานกรรมการจัดการ ป่าชุมชน (ระบุชื่อ- นามสกุล ผู้รับเงิน)	หมายเหตุ
๑. ระบุชื่อป่าชุมชนบ้าน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ..... จังหวัด.....			เงินอุดหนุน กรมป่าไม้ ป่าชุมชน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ.....		
๒. ระบุชื่อป่าชุมชนบ้าน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ..... จังหวัด.....			เงินอุดหนุน กรมป่าไม้ ป่าชุมชน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ.....		
๓. ระบุชื่อป่าชุมชนบ้าน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ..... จังหวัด.....			เงินอุดหนุน กรมป่าไม้ ป่าชุมชน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ.....		
๔. ระบุชื่อป่าชุมชนบ้าน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ..... จังหวัด.....			เงินอุดหนุน กรมป่าไม้ ป่าชุมชน...หมู่ที่...ตำบล...อำเภอ.....		

หมายเหตุ ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ เป็นผู้อนุมัติแบบเสนอกิจกรรมฯ และอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอรายงาน
 (.....)
 ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
/...../.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจสอบ
 (.....)
 ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน
 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....
/...../.....

(ลงนาม).....ผู้อนุมัติ
 (.....)
 ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....
/...../.....

แบบรายงานผลการอนุมัติแบบเสนอกิจกรรมฯ และผลการอนุมัติเบิกจ่ายเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่..... ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. จำนวนป่าชุมชนเป้าหมายที่รับเงินอุดหนุน.....ป่าชุมชน

ชื่อหมู่บ้าน/ที่ตั้ง	กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน	ปริมาณงาน (หน่วยนับ)	เงินงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาปฏิบัติงาน												หมายเหตุ				
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.					
๑. ชื่อป่าชุมชน..... หมู่ที่..... บ้าน.....	๑. ระบุกิจกรรม..... ๒..... ๓..... ๔..... ๕.....																			
	รวม																			
๒. ชื่อป่าชุมชน..... หมู่ที่..... บ้าน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....	๑. ระบุกิจกรรม..... ๒..... ๓..... ๔..... ๕.....																			
	รวม																			
๓. ชื่อป่าชุมชน..... หมู่ที่..... บ้าน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....	๑. ระบุกิจกรรม..... ๒..... ๓..... ๔..... ๕.....																			
	รวม																			

หมายเหตุ ข้อมูลได้จากสรุบบนเสนอกิจกรรมฯ เพื่อขอรับเงินอุดหนุน (แบบ อนุ.บ. ๑)

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....

...../...../.....

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ประจำเดือน.....พ.ศ.

๑. ชื่อป่าชุมชน.....บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
๒. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน.....บาท
๓. รายละเอียดผลการปฏิบัติงานและการเบิกจ่าย

กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน (ระบุกิจกรรมทุกกิจกรรมตามแบบเสนอกิจกรรมฯ)	ปริมาณงาน/ หน่วยนับ	ใช้จ่ายไปแล้ว (บาท)	ใช้จ่ายเดือนนี้ (บาท)	คงเหลือ (บาท)
๑) ด้านการอนุรักษ์ ๑.๑ กิจกรรม..... ๑.๒ กิจกรรม.....				
๒) ด้านการฟื้นฟู ๒.๑ กิจกรรม..... ๒.๒ กิจกรรม.....				
๓) ด้านการพัฒนา ๓.๑ กิจกรรม..... ๓.๒ กิจกรรม.....				
๔) ด้านการควบคุมดูแล ๔.๑ กิจกรรม..... ๔.๒ กิจกรรม.....				
๕) ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติใน ป่าชุมชน ๕.๑ กิจกรรม..... ๕.๒ กิจกรรม.....				
รวม				

๔. แนบภาพถ่ายผลการปฏิบัติงาน แต่ละกิจกรรม

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน
ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน
...../...../.....

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่..... เตือน..... พ.ศ.

ชื่อป่าชุมชน/ที่ตั้ง	ระบุทุกกิจกรรมตามแบบเสนอกิจกรรมฯ	ปริมาณงาน (หน่วยข้ง)	เงินงบประมาณ (บาท)	การใช้จ่ายเงินอุดหนุน			หมายเหตุ
				ใช้จ่ายไปแล้ว	ใช้จ่ายเดือนนี้	คงเหลือ	
๑. ชื่อป่าชุมชน..... บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....	๑. ระบุกิจกรรม..... ๒..... ๓..... ๔.....						
		รวม					
๒. ชื่อป่าชุมชน..... บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....	๑. ระบุกิจกรรม..... ๒..... ๓..... ๔.....						
		รวม					
๓. ชื่อป่าชุมชน..... บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....	๑. ระบุกิจกรรม..... ๒..... ๓..... ๔.....						
		รวม					

หมายเหตุ แบบภาพถ่ายประกอบแต่ละกิจกรรม แยกตามรายป่าชุมชน

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....

...../...../.....

รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
แผนงานและงบประมาณ งบเงินอุดหนุน
กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้.....
๒. พื้นที่รับผิดชอบ จำนวน.....จังหวัด รวม.....ป่าชุมชน รวมงบประมาณทั้งสิ้น.....บาท
- ๒.๑ จังหวัด.....ป่าชุมชนเป้าหมาย จำนวน.....ป่าชุมชน งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
- ๒.๒ จังหวัด.....ป่าชุมชนเป้าหมาย จำนวน.....ป่าชุมชน งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
- ๒.๓ จังหวัด.....ป่าชุมชนเป้าหมาย จำนวน.....ป่าชุมชน งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท
ป่าชุมชน.....	ที่ตั้ง.....	งบประมาณ.....บาท

ฯลฯ

หมายเหตุ รายละเอียดป่าชุมชนเป้าหมายและกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนตาม แบบ อน.บ. ๖.๑

๓. ภาพถ่ายกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชน

๓.๑ คัดลอกไฟล์ภาพกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนใส่แผ่น CD โดยแยกเป็นป่าชุมชนละ ๑ Folder
แต่ละป่าชุมชน ให้แยกออกเป็น ๕ subfolder บรรจุภาพกิจกรรม ดังนี้

Subfolder ๑ ภาพกิจกรรมด้านการอนุรักษ์

Subfolder ๒ ภาพกิจกรรมด้านการฟื้นฟู

Subfolder ๓ ภาพกิจกรรมด้านการพัฒนา

Subfolder ๔ ภาพกิจกรรมด้านการควบคุมดูแล

Subfolder ๕ ภาพกิจกรรมด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

แบบ อน.บ. ๒.๑

แบบรายงานป่าชุมชนและกิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

๑. ท้องที่จังหวัด.....
 ๒. ชื่อป่าชุมชน.....บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ๓. งบประมาณ.....บาท

รายละเอียดกิจกรรมบริการจัดการป่าชุมชน	ปริมาณงาน/หน่วยนับ	งบประมาณ (บาท)
๑. ด้านการอนุรักษ์ ๑.๑ กิจกรรม..... ๑.๒ กิจกรรม.....		
๒. ด้านการฟื้นฟู ๒.๑ กิจกรรม..... ๒.๒ กิจกรรม.....		
๓. ด้านการพัฒนา ๓.๑ กิจกรรม..... ๓.๒ กิจกรรม.....		
๔. ด้านการควบคุมดูแล ๔.๑ กิจกรรม..... ๔.๒ กิจกรรม.....		
๕. ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติใน ป่าชุมชน ๕.๑ กิจกรรม..... ๕.๒ กิจกรรม.....		

...../...../.....

...../...../.....

...../...../.....

...../...../.....

...../...../.....

...../...../.....

...../...../.....

จำนวนเงินต่อหน่วย (บาท)	จำนวนผู้ รับเงิน/ปี	(รูป) จำนวนผู้ รับเงิน	ประเภท	ผู้ รับเงิน
				๐๑
				๑
				๒
				๓
				๔
				๕
				๖
				๗
				๘
				๙
				๑๐
				ผู้ รับเงิน

...../...../.....

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.2562

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน พ.ศ.2563

“ป่ายั่งยืน ประชาชนได้รับประโยชน์”

